

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**«Ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν
στην υποβάθμιση της συναλλαγματικής»**

Επιμέλεια:
ΝΙΚΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΑΜ 205/04

Επιβλέπων καθηγητής:
ΚΙΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	4
Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ	4
1.1 Έννοια της συναλλαγματικής.....	4
1.2 Ιστορική εξέλιξη της συναλλαγματικής και του δικαίου της.....	5
1.3 Οικονομική σημασία της συναλλαγματικής.....	8
1.4 Νομικά χαρακτηριστικά της συναλλαγματικής.....	10
1.5 Τα οκτώ τυπικά στοιχεία της συναλλαγματικής	15
1.6 Άμεση αντιπροσώπευση.....	18
1.7 Έμμεση αντιπροσώπευση.....	19
1.8 Ρήτρες στις συναλλαγματικές.....	20
1.9 Μεταβίβαση της συναλλαγματικής.....	21
1.10 Τριτεγγύηση.....	23
1.11 Πληρωμή της συναλλαγματικής.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	27
Η ΕΠΙΤΑΓΗ	27
2.1 Η επιταγή.....	27
2.2 Γενικά περί της επιταγής.....	27
2.3 Τα στοιχεία της επιταγής.....	30
2.4 Τα τυπικά στοιχεία της επιταγής	31
2.5 Η ονομασία επιταγή.....	32
2.6 Η σημείωση του τόπου πληρωμής.....	32
2.7 Η σημείωση του χρόνου και του τόπου έκδοσης της επιταγής.....	33
2.8 Η υπογραφή του εκδότη	34
2.9 Η επιταγή ευκολίας μπορεί να επιφέρει καταστάσεις δυσκολίας.....	37
2.10 Η Επιταγή Σήμερα.....	39
2.11 Επιταγής το ανάγνωσμα.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	47

Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ.....	47
3.1 Πιστωτική κάρτα.....	47
3.2 Τι είναι οι πιστωτικές κάρτες;.....	48
3.3 Οι δυνατότητες που παρέχει στον κάτοχό της.....	48
3.4 Η διαδικασία έκδοσης πιστωτικής κάρτας.....	49
3.5 Πλεονεκτήματα της πιστωτικής κάρτας σε σχέση με τις συναλλαγές με μετρητά.....	50
3.6 Κατηγορίες πιστωτικών καρτών που υπάρχουν	50
3.7 Ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης;.....	51
3.8 Το κόστος μιας πιστωτικής κάρτας.....	51
3.9 Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής της πιστωτικής κάρτας τι πρέπει να κάνει ο κάτοχός της;	52
3.10 Τι ισχύει σχετικά με τις πιστωτικές κάρτες όσον αφορά τη φορολογία εισοδήματος;	52
3.11 Τι πρέπει να προσέχει ο καταναλωτής σχετικά με τις πιστωτικές κάρτες;	53
3.12 Τι καινοτομίες δρομολογούνται στον τομέα των πιστωτικών καρτών;....	54
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	58
Συμπεράσματα	64
Βιβλιογραφία.....	65

Εισαγωγή

Αξιόγραφο είναι έγγραφο, το οποίο ενσωματώνει ένα ιδιωτικό περιουσιακό δικαίωμα κατά τέτοιο τρόπο ώστε η κατοχή του εγγράφου να είναι απαραίτητη για την άσκηση και την μεταβίβαση του ενσωματούμενου δικαιώματος. Αξιόγραφα είναι η συναλλαγματική, το γραμμάτιο σε διαταγή, η επιταγή, τα εμπορικά αξιόγραφα σε διαταγή (εμπορική εντολή πληρωμής, εμπορικό χρεωστικό ομόλογο, αποθετήριο και ενεχυρόγραφο κ.λπ.) και τα ανώνυμα αξιόγραφα της κεφαλαιαγοράς (ανώνυμα χρεόγραφα, μετοχές).¹

¹.www.greeklaws.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ

1.1 Έννοια της συναλλαγματικής

1. **Συναλλαγματική** είναι το αξιόγραφο πού εκδίδεται κατά ορισμένο τύπο και χαρακτηρίζεται ρητά συναλλαγματική, με το οποίο ένα πρόσωπο εντέλλεται άλλο να πληρώσει σε τρίτο ορισμένο χρηματικό ποσό σε ορισμένο τόπο και χρόνο. Ο ορισμός αυτός δίδεται κατά τον ίδιο περίπου τρόπο, τόσο σ' εμάς όσο και σε άλλα δίκαια, με ελαφρές αλλά όχι ουσιαστικά σημαντικές παραλλαγές.

Η συναλλαγματική περιέχει εντολή πληρωμής και αποτελεί λογικά τριπρόσωπη σχέση, όπως η ένταξη του αστικού δικαίου (ΑΚ 876 έπ.). Αυτός πού δίνει την εντολή και πού εκδίδει τη συναλλαγματική καλείται εκδότης αυτός στον οποίο απευθύνεται ή εντολή καλείται πληρωτής και, όταν την αποδεχθεί, καλείται ειδικότερα αποδέκτης και αυτός προς τον οποίο θα γίνει η πληρωμή, πού συνεπώς είναι δικαιούχος, καλείται λήπτης - ενώ οι μεταγενέστεροι δικαιούχοι, πού απέκτησαν τη συναλλαγματική με μεταβίβαση, ονομάζονται κομιστές.

Ένώ όμως η συναλλαγματική αποτελεί λογικά τριπρόσωπη σχέση, μπορεί να εμφανισθεί και με λιγότερα πρόσωπα, υπό την έννοια ότι ένα πρόσωπο μπορεί να συγκεντρώνει δύο ή και τις τρεις ιδιότητες πού προαναφέρθηκαν. Πραγματικά, ο νόμος επιτρέπει ο εκδότης να είναι τόσο και λήπτης (άρθρο 3 § 1 ν. 5325), όσο ακόμα και πληρωτής (άρθρο 3 § 2 ν. 5325).. Φυσικά, μία συναλλαγματική στην οποία οι ιδιότητες του εκδότη, του πληρωτή και του λήπτη συγκεντρώνονται στο ίδιο πρόσωπο, αποκτά νομική σημασία μόνο όταν οπισθογραφηθεί. Γιατί μόνο τότε προστίθεται πραγματικά ένα δεύτερο πρόσωπο, που είναι απαραίτητο για να λειτουργήσει ή σχέση δανειστή και οφειλέτη πού ενσωματώνεται στη συναλλαγματική.

Εκτός από τα τρία αυτά βασικά πρόσωπα, στη συναλλαγματική μπορεί να εμφανίζονται και άλλα πρόσωπα, χωρίς όμως να είναι απαραίτητα. Τα σπουδαιότερα από τα πρόσωπα αυτά είναι οι οπισθογράφοι και οι τριτεγγυητές, για τους οποίους γίνεται λόγος πιο κάτω (§ § 38 επ.). Πέρα από αυτούς, υπάρχουν και οι παρεμβαίνοντες άλλα παρεμβαίνοντες δεν εμφανίζονται στην πράξη, στις δικές μας τουλάχιστον συναλλαγές.

Στην πράξη, όμως, η συναλλαγματική εκδίδεται συνήθως εις διαταγήν του ίδιου του έκδοτη. Γι' αυτό και περιέχει τη φράση: «... πληρώσατε ... εις διαταγήν εμού του ιδίου...».

1.2 Ιστορική εξέλιξη της συναλλαγματικής και του δικαίου της.

I. Η ιστορική εξέλιξη της συναλλαγματικής και του δικαίου της παρουσιάζει Ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Και αυτό, γιατί η συναλλαγματική είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα περιπτώσεως, στην οποία οι ανάγκες των συναλλαγών επέβαλαν τις νομικές ρυθμίσεις που ήσαν απαραίτητες για την ικανοποίησή τους. Πραγματικά, μελετώντας κανείς την ιστορία της συναλλαγματικής, παρατηρεί τα έξης: α) πώς οι ανάγκες των συναλλαγών οδήγησαν στην αυθόρμητη διαμόρφωση του απαραίτητου θεσμού, χωρίς τη σύμπραξη του νομοθέτη β) πώς ο θεσμός αυτός δεν έμεινε όπως διαμορφώθηκε αρχικά, αλλά αναπτύχθηκε, αυθόρμητα πάντοτε, και απέκτησε νέους σκοπούς, για να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες και μεταβαλλόμενες ανάγκες των συναλλαγών και γ) τέλος, πώς οι ανάγκες αυτές κατόρθωσαν να κάμψουν τον εθνικό εγωισμό και να οδηγήσουν σε μια ενιαία διεθνώς νομοθετική ρύθμιση του εν λόγω θεσμού.

II. Η συναλλαγματική άρχισε να διαμορφώνεται στις εμπορικές συναλλαγές των μεσαιωνικών πόλεων της Ιταλίας κατά τον 12ο και 13ο αιώνα. Αφορμή στην εμφάνισή της έδωσε ή ανάγκη διεξαγωγής διατόπων πληρωμών για μεγάλα ποσά, χωρίς την καταβολή αυτούσιου χρήματος. Και αυτό, γιατί έπρεπε να εξουδετερωθούν αφενός οι κίνδυνοι από την ανασφάλεια των συγκοινωνιών της εποχής εκείνης, και αφετέρου οι

δυσχέρειες από την ύπαρξη διαφορετικών νομισμάτων στα πολυάριθμα φεουδαρχικά κρατίδια.

Ειδικότερα, κατά τα μέσα του 12ου αιώνα, εξ αιτίας της μεγάλης ανθίσεως του διαπολιτειακού εμπορίου και των γραμμάτων στην Ιταλία παρατηρήθηκε μεγάλη συρροή εμπόρων, ανθρώπων της εκκλησίας και φοιτητών. Η συρροή αυτή, όπως ήταν φυσικό, προκάλεσε έντονη αύξηση της κινήσεως των πληρωμών. Και οι πληρωμές αυτές, για τους λόγους που αναφέραμε ήδη, έπρεπε να γίνονται χωρίς την καταβολή αυτούσιου χρήματος. Έτσι, άρχισε να εφαρμόζεται ο ακόλουθος τρόπος διεξαγωγής των πληρωμών:

Αυτός που ήθελε να κάμει πληρωμή σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο της κατοικίας του, απευθυνόταν σε έναν αργυραμοιβό ή τραπεζίτη του τόπου του, κατέβαλε σ' αυτόν το σχετικό ποσό και έπαιρνε μία επιστολή - υπόσχεση του. Με την επιστολή αυτή ο αργυραμοιβός ή ο τραπεζίτης υποσχόταν να πληρώσει το ποσό που πήρε, μειωμένο κατά το ποσό της προμήθειας και των εξόδων του, στον τόπο της πληρωμής και στο νόμισμα που ίσχυε εκεί. Έτσι, αυτός που ήθελε να ενεργήσει την πληρωμή ή τη μεταφορά χρημάτων στον τόπο πληρωμής, εμφανίζοντας την επιστολή στον αργυραμοιβό ή τον τραπεζίτη του στον τόπο αυτόν, εισέπραττε το σχετικό ποσό.

Η έγγραφη αυτή υπόσχεση είχε τη μορφή του σημερινού γραμματίου εις διαταγή. Έτσι, το αξιόγραφο αυτό είναι εκείνο που προηγήθηκε ιστορικά από τα άλλα. Χαρακτηριστικό είναι, μάλιστα, ότι στο έγγραφο αυτό ο τόπος πληρωμής διέφερε πάντα από τον τόπο εκδόσεως. Γι' αυτό, θα μπορούσε κανείς να βρει σ' αυτό αντιστοιχία με το σημερινό γραμμάτιο εις διαταγή «εις κατοικίαν».

III. 1. Η πληρωμή, στην αρχή, γινόταν από τον ίδιο τον αργυραμοιβό ή τον τραπεζίτη, στον οποίο είχαν καταβληθεί τα χρήματα. Επειδή όμως δεν ήταν εύκολο να βρίσκεται πάντα αργυραμοιβός ή τραπεζίτης που να έχει δικά του χρήματα στον τόπο πληρωμής και, συγχρόνως, να μεταβαίνει αυτοπροσώπως εκεί για να κάνει την πληρωμή, η πληρωμή άρχισε να γίνεται με αντιπρόσωπο ή ανταποκριτή του αργυραμοιβού ή του τραπεζίτη που

βρισκόταν στον τόπο τής πληρωμής. Έτσι, το σύστημα των διατόπιων πληρωμών άρχισε να αλλάζει μορφή.

2. Πραγματικά, στο έγγραφο τής υποσχέσεως πληρωμής προστέθηκε ένα δεύτερο έγγραφο, που εξέδιδε ο αργυραμοιβός ή ο τραπεζίτης και που απευθυνόταν στον ανταποκριτή ή στον αντιπρόσωπο του στον τόπο πληρωμής. Το δεύτερο αυτό έγγραφο είχε τη μορφή εντολής πληρωμής και παραδιδόταν μαζί με το έγγραφο τής υποσχέσεως στο λήπτη. Και αυτός εισέπραττε το σχετικό ποσό, το οποίο γινόταν αντικείμενο διακανονισμού μεταξύ έκδοτη και πληρωτή.

Στην αρχή, η εντολή αυτή χρησίμευε μόνο για την εκπλήρωση της έγγραφης υποσχέσεως πληρωμής. Με τον καιρό, όμως, απέκτησε αυτοτελή και προέχουσα θέση απέναντι στην υπόσχεση πληρωμής, ώστε, όταν εκδιδόταν η εντολή, η υπόσχεση πληρωμής ήταν περιττή. Έτσι, κατά τον 13ο αιώνα, τα δύο έγγραφα ενώθηκαν σε ένα, που πήρε τη μορφή τής σημερινής συναλλαγματικής.

IV. 1. Στην αρχή, η χρήση της συναλλαγματικής εξαντλούνταν με τη διεξαγωγή μιας και μόνης πληρωμής, γιατί το έγγραφο της δεν μπορούσε να μεταβιβασθεί εύκολα.

Εξάλλου, επειδή η θέση του λήπτη δεν ήταν ακόμα αυτοτελής, στο έγγραφο αναφερόταν η ρήτρα αξίας (Valutaklausel) - η ρήτρα δηλαδή που μνημονεύει την αιτία, για την οποία ο έκδοτης αναλάμβανε και εντελλόταν την πληρωμή από τον αντιπρόσωπο ή ανταποκριτή του και αυτό, για να μπορεί ο λήπτης να στηρίξει σ' αυτή αγωγή κατά του εκδότη, σε περίπτωση μη πληρωμής. Έτσι, κατά την εποχή αυτή, η αναφορά της αιτίας ήταν στοιχείο του κύρους της συναλλαγματικής, που διατηρήθηκε σε πολλά δίκαια, όπως και στο δικό μας, διά μέσου του γαλλικού Εμπορικού Κώδικα, μέχρι το έτος 1910.

2. Κυκλοφοριακή ικανότητα απέκτησε η συναλλαγματική αργότερα, κατά το 16ο αιώνα, όταν προστέθηκε σ' αυτή η ρήτρα «εις διαταγήν», που της έδωσε τη δυνατότητα μεταβιβάσεως με οπισθογράφηση.

Τέλος, κατά τα τέλη του 17ου αιώνα, διαμορφώθηκε η αρχή του αποκλεισμού των ενστάσεων. Και τότε, η συναλλαγματική αποδεσμεύθηκε από την αιτία, για να γίνει όργανο αφηρημένης υποχρέωσης που παρέχει δημόσια πίστη.

1.3 Οικονομική σημασία της συναλλαγματικής.

I. Όπως συνάγεται από την ιστορική αναδρομή που προηγήθηκε, στην αρχή ή συναλλαγματική εξυπηρετούσε βασικά τις διατόπιες πληρωμές. Έτσι, αν ο Α, κάτοικος Βιέννης, είχε απαίτηση κατά του Β, κατοίκου Θεσσαλονίκης, και συγχρόνως όφειλε στον Γ, κάτοικο επίσης Θεσσαλονίκης, εξέδιδε συναλλαγματική με πληρωτή τον Β και την έστελνε στο δανειστή του Γ, στη Θεσσαλονίκη. Με την πληρωμή της συναλλαγματικής από τον Β, αποσβένονταν και οι δύο όφειλες, δηλαδή αφενός του Α προς τον Γ και αφετέρου του Β προς τον Α. Με αυτόν τον τρόπο αποφευγόταν η διπλή αποστολή χρημάτων από τη Θεσσαλονίκη στη Βιέννη (από τον Β προς τον Α) και από τη Βιέννη στη Θεσσαλονίκη (από τον Α προς τον Γ), ή οποία (αποστολή) ήταν εξαιρετικά επικίνδυνη και αργή, έξ αιτίας των συγκοινωνιακών συνθηκών της εποχής εκείνης.

Από τότε όμως που αναπτύχθηκαν άλλα τελειότερα μέσα πληρωμής - όπως το έμβασμα, η επιταγή, ο γύρος - η λειτουργία της συναλλαγματικής ως μέσου πληρωμής εκφυλίσθηκε. Κυρίως, η συναλλαγματική έχασε τη σημασία της ως μέσο διατόπιων πληρωμών στο εσωτερικό της κάθε χώρας, ενώ διατήρησε κάποια σημασία ως μέσο διατόπιων πληρωμών στο διεθνές πεδίο.

Στη σύγχρονη οικονομική ζωή η συναλλαγματική εξυπηρετεί κυρίως άλλους σκοπούς. Η συναλλαγματική σήμερα είναι, πάνω από όλα, μέσο παροχής πιστώσεως. Ακόμα, είναι μέσο βραχυπρόθεσμης επενδύσεως κεφαλαίων, καθώς και μέσο παροχής εγγυήσεως. Και, τέλος, όπως αναφέραμε ήδη, είναι, ακόμα και σήμερα, μέσο διατόπιων πληρωμών στο διεθνές πεδίο. Όλες αυτές τις λειτουργίες ή συναλλαγματική τις επιτελεί χάρη στα προσόντα της, που είναι η αυξημένη κυκλοφοριακή της ικανότητα και οι εγγυήσεις που

παρέχει για την ακριβή εκπλήρωση χρηματικών απαιτήσεων. Τα προσόντα αυτά, πραγματικά, κάνουν τη συναλλαγματική έναν από τους σπουδαιότερους θεσμούς των σύγχρονων εξελιγμένων οικονομιών.

II. Η συναλλαγματική, σήμερα, είναι κυρίως όργανο πίστεως. Πραγματικά, επειδή συνήθως δεν είναι πληρωτέα κατά την εμφάνιση της, αλλά περιέχει προθεσμία μεταξύ του χρόνου εκδόσεως και του χρόνου πληρωμής της, η συναλλαγματική χρησιμεύει ως μέσο παροχής πιστώσεως, και μάλιστα με πολλούς τρόπους.

1. Τυπική περίπτωση παροχής πιστώσεως με τη συναλλαγματική είναι η περίπτωση, που ο πωλητής εμπορευμάτων με πίστωση του τιμήματος εκδίδει συναλλαγματική για το ποσό του τιμήματος, που την αποδέχεται ο αγοραστής. Αποδεχόμενος τη συναλλαγματική, ο αγοραστής παίρνει πίστωση για το τίμημα μέχρι το χρόνο λήξεως της συναλλαγματικής. Την αποδοχή της συναλλαγματικής την κάνει χάρη πληρωμής, ώστε ο πωλητής να εξασφαλίσει την απαίτηση του, για το τίμημα που πιστώθηκε, με απαίτηση από συναλλαγματική. Με τον τρόπο αυτόν, η θέση του πωλητή γίνεται ευνοϊκότερη, γιατί ο αγοραστής ευθύνεται απέναντι του κατά τις αουτηρές διατάξεις του δικαίου της συναλλαγματικής. Έπειτα, ο πωλητής έχει τη δυνατότητα να μεταβιβάσει την απαίτηση από τη συναλλαγματική πολύ ευχερέστερα από όσο την απαίτηση για το τίμημα. Ακόμα, με τη συναλλαγματική μπορεί ο πωλητής να επιτύχει ευκολότερα την ικανοποίηση του με την εξαιρετικά απλή και γρήγορη διαδικασία που ισχύει για την επιδίωξη των απαιτήσεων από αξιόγραφα (προηγ. § 8).

2. Με τον ίδιο, βασικά, τρόπο η συναλλαγματική μπορεί να εξυπηρετήσει την παροχή πιστώσεως και στην περίπτωση του δανείου, οπότε ο οφειλέτης αποδέχεται συναλλαγματική που εκδίδεται από το δανειστή για το ποσό του δανείου.

3. Τέλος, η συναλλαγματική χρησιμοποιείται ως όργανο πίστεως σε πολλές τραπεζικές εργασίες, όπως είναι: η παροχή πιστώσεως από την τράπεζα με αποδοχή συναλλαγματικής που έχει εκδώσει ο πελάτης της η

παροχή πιστώσεως με προεξόφληση συναλλαγματικής η παροχή πιστώσεως με προκαταβολή (δάνειο) «ἐπ' ἐνεχύρω» συναλλαγματικής κλπ.

III. 1. Η συναλλαγματική χρησιμεύει ακόμα, ως μέσο βραχυπρόθεσμης επενδύσεως κεφαλαίων από τις τράπεζες. Πραγματικά, οι τράπεζες συνηθίζουν να προεξοφλούν συναλλαγματικές των πελατών τους, αφαιρώντας τον προεξοφλητικό τόκο από την ημέρα της προεξοφλήσεως μέχρι το χρόνο λήξεως, για να τον κρατήσουν προς όφελος τους. Πρέπει να σημειωθεί πώς, όταν οι τράπεζες βρεθούν σε ανάγκη χρημάτων, μπορούν να αναπροεξοφλήσουν τις συναλλαγματικές που έχουν στα χέρια τους, ιδίως στην εκδοτική τράπεζα, για να αποκτήσουν έτσι τη ρευστότητα που χρειάζονται.

2. Τέλος, η συναλλαγματική μπορεί να χρησιμοποιείται και ως μέσο παροχής εγγυήσεως. Αυτό συμβαίνει στις εξής ιδίως περιπτώσεις: όταν εκδίδεται συναλλαγματική με μοναδικό σκοπό να δοθεί πάνω σ' αυτή τριτεγγύηση αντί για εγγύηση του κοινού δικαίου (επόμ. § § 38, II, 3, 44), δεδομένου ότι η πρώτη είναι νομικά

Ισχυρότερη από τη δεύτερη και όταν παραδίδεται συναλλαγματική με αποδοχή, για να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση που ο αποδέκτης δε θα εκπληρώσει κατά τον προσήκοντα τρόπο υποχρέωση του. Εδώ μπορεί να μνημονευθεί και η οπισθογράφηση συναλλαγματικής που γίνεται αντί για τριτεγγύηση (επόμ. § 38, II, 2) ¹².

1.4 Νομικά χαρακτηριστικά της συναλλαγματικής.

I. Η συναλλαγματική είναι αξιόγραφο, γιατί ενσωματώνει απαίτηση που δεν μπορεί να ασκηθεί χωρίς την κατοχή του έγγραφου. Πραγματικά, από τα άρθρα 38 και 43 ν. 5325 συνάγεται ότι μόνο ο κομιστής της συναλλαγματικής μπορεί να απαιτήσει πληρωμή και να ασκήσει αναγωγή και από τα άρθρα 39 και 50 § 1 συνάγεται ότι η πληρωμή μπορεί να απαιτηθεί μόνο με παράδοση της συναλλαγματικής.

Με βάση, τώρα, τις διακρίσεις των αξιόγραφων που έγιναν στις §§ 5 και 6, μπορούμε να προσδιορίσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγματικής.

1. Η συναλλαγματική είναι ενοχικό αξιόγραφο, γιατί ενσωματώνει ενοχική απαίτηση. Ειδικότερα, είναι χρηματούγραφο, γιατί η απαίτηση που ενσωματώνει μπορεί να είναι μόνο χρηματική (άρθρο 1 έδ. 2 ν. 5325). Πραγματικά, δεν είναι δυνατή η έκδοση συναλλαγματικής που να αφορά την παροχή εμπορευμάτων ή τίτλων. Και αυτό είναι μία βασική διαφορά της συναλλαγματικής από την έκταξη, που μπορεί να αφορά, όχι μόνο ποσό χρημάτων, αλλά και αντικαταστατά πράγματα (ΑΚ 876).

2. Η συναλλαγματική είναι συστατικό αξιόγραφο. Ακόμα και όταν εκδίδεται «χάριν εξοφλήσεως» απαιτήσεως που υπάρχει ήδη (από πώληση, δάνειο κλπ.), όπως συμβαίνει συνήθως, η απαίτηση που ενσωματώνει είναι νέα (διαφορετική), που δημιουργείται μαζί με τη συναλλαγματική.

3. Η συναλλαγματική είναι αναιτιώδες ή αφηρημένο αξιόγραφο, γιατί περιέχει απαίτηση αναιτιώδη ή αφηρημένη. Στο δίκαιο μας, το χαρακτηριστικό αυτό αποτελεί νεότερη κατάκτηση, γιατί παλιότερα, όπως ήδη αναφέρθηκε (προηγ. § 11, IV, 1), η συναλλαγματική έπρεπε να περιέχει αναφορά στην αιτία για την οποία είχε εκδοθεί.

Το αναιτιώδες της συναλλαγματικής δε σημαίνει ότι η έκδοση της έγινε χωρίς αιτία. Αντίθετα, σημαίνει ότι η απαίτηση από τη συναλλαγματική είναι τελείως ανεξάρτητη από την αιτία της, δηλαδή από τη βασική σχέση (π.χ., της πώλησεως ή του δανείου), από την οποία προήλθε ή απαίτηση, «χάριν εξοφλήσεως» της οποίας εκδόθηκε ή συναλλαγματική. Όπως παρατηρήθηκε ήδη (προηγ. § 5, V, 1 και § 12, II), η συναλλαγματική εκδίδεται συνήθως για να εξασφαλίσει κάποια απαίτηση. Όμως, δεν ενσωματώνει την απαίτηση αυτή αλλά άλλη, ανεξάρτητη από την απαίτηση εκείνη, συνεπώς αυθυπόστατη. Αυτό συνάγεται από το γεγονός ότι η εντολή πληρωμής που περιέχεται στη συναλλαγματική πρέπει να είναι απλή και καθαρή και ότι, γι' αυτό, η ρήτρα που εξαρτά την πληρωμή της από την αιτία επιφέρει ακυρότητα της συναλλαγματικής (άρθρο 1, έδ. 2 και άρθρο 2 § 1 ν. 5325). Συνάγεται όμως,

έμμεσα, και από την αρχή του απροβλήτου των ενστάσεων (άρθρο 17 ν. 5325), πού μπορεί να λειτουργήσει μόνο χάρη στο αναιτιώδες της απαιτήσεως από τη συναλλαγματική.

Χάρη στο χαρακτηριστικό αυτό, λοιπόν, η απαίτηση από συναλλαγματική : α) παράγεται ανεξάρτητα από το αν η βασική σχέση είναι άκυρη η ακυρώσιμη και δεν επηρεάζεται, κατ' αρχή, από την τυχόν ανώμαλη εξέλιξη της σχέσεως αυτής β) μεταβιβάζεται ανεξάρτητα από τη βασική σχέση γ) διέπεται από το δίκαιο της συναλλαγματικής και όχι από το δίκαιο της βασικής σχέσεως δ) τέλος, ασκείται με αγωγή που στηρίζεται αποκλειστικά στη συναλλαγματική, ώστε ο ενάγων να μη χρειάζεται να επικαλεσθεί και να αποδείξει τη βασική σχέση. Μόνο αν η βασική σχέση είναι άκυρη η ακυρωθεί ή εξελιχθεί ανώμαλα, ο οφειλέτης (ο πληρωτής - αποδέκτης) μπορεί να αντιτάξει τις σχετικές ενστάσεις. Και αυτό, πάλι, μόνο σε περίπτωση που η βασική αυτή σχέση τον συνδέει προσωπικά με τον κομιστή (έκτος αν ο τελευταίος αυτός είναι κακής πίστεως, οπότε ο οφειλέτης μπορεί να αντιτάξει εναντίον του και ενστάσεις από τη βασική σχέση πού τον συνδέει με τον εκδότη).

4. Η συναλλαγματική είναι αξιόγραφο υπό στενή έννοια. Μάλιστα, όπως λέγεται, είναι αξιόγραφο, «έν στενότετη έννοια» (προηγ: § 5,1, 2), γιατί συγκεντρώνει, έκτος από τα βασικά στοιχεία του αξιόγραφου, και τα στοιχεία της γραμματοπάγειας και της αυτονομίας, καθώς και της στενής ενσωματώσεως, δηλαδή της πλήρους εξαρτήσεως του δικαιώματος «έκ του εγγράφου» από το δικαίωμα «επί του εγγράφου».

Πραγματικά, το τυπικό περιεχόμενο της συναλλαγματικής είναι τόσο ουσιώδες για την απαίτηση πού ενσωματώνεται σ' αυτή, ώστε οι καλής πίστεως τρίτοι μπορούν να βασίζονται αποκλειστικά σ' αυτό. Έτσι, συμφωνίες μεταξύ δανειστή και οφειλέτη, που δε διατυπώθηκαν στο έγγραφο της συναλλαγματικής, δεν επηρεάζουν την απαίτηση από αυτή στις σχέσεις του οφειλέτη με τους τρίτους αυτούς.

Εξ άλλου, η συναλλαγματική ενσωματώνει αυτόνομη απαίτηση, με την έννοια ότι κάθε καλόπιστος κομιστής, στον οποίο η συναλλαγματική

περιέρχεται με οπισθογράφηση, αποκτά την ενσωματωμένη σ' αυτήν απαίτηση ανεξάρτητα από τις προσωπικές σχέσεις που τυχόν υπάρχουν μεταξύ του οφειλέτη και των προηγούμενων κομιστών ".

Τέλος, η συναλλαγματική ενσωματώνει την απαίτηση κατά τέτοιο τρόπο, ώστε όποιος αποκτά τη συναλλαγματική με οπισθογράφηση, γίνεται και δανειστής τής απαιτήσεως που ενσωματώνεται σ' αυτή: Μάλιστα, αίτιος που αποκτά καλόπιστα τη συναλλαγματική με οπισθογράφηση, γίνεται κύριος της και, συνεπώς, δικαιούχος τής ενσωματωμένης σ' αυτή απαίτησεως - ακόμα και όταν ο δικαιούχος του δεν ήταν κύριος τής συναλλαγματικής, ακόμα και αν αυτή είχε ξεφύγει από τα χέρια του κυρίου της εξ αιτίας κλοπής ή απώλειας.

5. Η συναλλαγματική είναι αξιόγραφο εις διαταγή και, γι' αυτό, μπορεί να μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση. Μάλιστα, είναι αξιόγραφο γεννημένο εις διαταγή, συνεπώς μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση και όταν δεν έχει στο κείμενο της τη ρήτρα «εις διαταγήν» (άρθρο 11 ν. 5325). Μόνο όταν ο έκδοτης θέλει να αποκλείσει τη μεταβίβαση της συναλλαγματικής με οπισθογράφηση, μπορεί να προσθέσει την αντίθετη ρήτρα, δηλαδή τη ρήτρα <ούχι εις διαταγήν> ή άλλη Ισοδύναμη, οπότε η συναλλαγματική γίνεται ονομαστικό αξιόγραφο και μεταβιβάζεται μόνο με εκχώρηση (προηγ. § 6, [1,1, Α).

Η συναλλαγματική δεν μπορεί να εκδοθεί στον κομιστή. Όταν όμως φέρει λευκή οπισθογράφηση, μπορεί να μεταβιβασθεί με απλή παράδοση, χωρίς βέβαια να έχει μετατραπεί σε αξιόγραφο στον κομιστή (επόμεν. § 17, VI).

Έξ άλλου, η συναλλαγματική είναι τεχνικώς οπισθογραφήσιμο αξιόγραφο, γιατί η οπισθογράφηση της έχει όλα τα αποτελέσματα, δηλαδή εγγυητικό, μεταβιβαστικό και νομιμοποιητικό (επόμεν. §§ 31 επ.).

II. Ίδιάζον χαρακτηριστικό τής συναλλαγματικής είναι ότι από αυτή μπορεί να γεννηθούν περισσότερες από μία υποχρεώσεις, μία κύρια και άλλες δευτερεύουσες. Και όλες αυτές οι υποχρεώσεις μπορούν να γεννηθούν με την υπογραφή τής συναλλαγματικής με οποιαδήποτε ιδιότητα (δηλαδή με την ιδιότητα του έκδοτη, του αποδέκτη, του οπισθογράφου η του τριτεγγυητή).

1. Κύριος οφειλέτης τής συναλλαγματικής είναι ο πληρωτής, εφόσον όμως είναι αποδέκτης. Πραγματικά, ο πληρωτής δεν μπορεί να υποχρεωθεί από μόνο το γεγονός ότι κάποιος εξέδωσε σε βάρος του συναλλαγματική. Για να υποχρεωθεί, είναι απαραίτητη δήλωση της βουλήσεως του, και αυτή γίνεται με την αποδοχή. Όταν ο πληρωτής αποδεχθεί τη συναλλαγματική, καλείται αποδέκτης και γίνεται ο κύριος οφειλέτης. Πάντως, ο κομιστής της συναλλαγματικής, προκειμένου να απαιτήσει πληρωμή από οποιονδήποτε άλλον οφειλέτη της, πρέπει να στραφεί πρώτα κατά του πληρωτή, ανεξάρτητα από το αν έχει αποδεχθεί ή όχι τη συναλλαγματική. Και μόνο αν αυτός δεν πληρώσει, τότε μόνο δικαιούται να στραφεί εναντίον των άλλων οφειλετών.

Απέναντι στον κομιστή, όμως, δεν ευθύνεται μόνο ο πληρωτής - αποδέκτης. Έπικουρικά, εφόσον δηλαδή ο πληρωτής - αποδέκτης δεν πληρώνει, ευθύνονται, και μάλιστα εις ολόκληρο, ο εκδότης, καθώς και οι οπισθογράφοι και οι τριτεγγυητές, εφόσον βέβαια υπάρχουν.

Μάλιστα, η υποχρέωση του καθενός από όλα αυτά τα πρόσωπα είναι αυτοτελής, δηλαδή ανεξάρτητη από τις υποχρεώσεις των προηγούμενων υπογραφέων τής συναλλαγματικής, αρκεί οι τελευταίες αυτές να είναι τυπικά έγκυρες. Έτσι, αν η υπογραφή του έκδοτη δε δημιουργεί υποχρέωση του για ουσιαστικούς λόγους - π.χ., επειδή αυτός είναι ανίκανος προς δικαιοπραξία - οι υπογραφές των υπόλοιπων υπογραφέων είναι έγκυρες και, συνεπώς, δημιουργούν υποχρέωση γι' αυτούς (άρθρο 7 ν. 5325/1932. Περισσότερα στην § 15, III, 1 και 2).

2. Με την καθιέρωση τής αυτοτελούς και εις ολόκληρο ευθύνης όλων των υπογραφέων της συναλλαγματικής, ενισχύεται σημαντικά η πίστη του τίτλου αυτού. Ενώ, εξ άλλου, με την καθιέρωση τής συναφούς αυτοτέλειας των υπογραφών τής συναλλαγματικής, ενισχύεται σημαντικά και η κυκλοφοριακή της ικανότητα. Ειδικότερα:

A. Στην κοινή εκχώρηση, ο εκχωρητής ευθύνεται μόνο για την ύπαρξη τής απαιτήσεως και όχι για την πληρωμή της από τον οφειλέτη (ΑΚ 467). Το αντίθετο συμβαίνει στην οπισθογράφιση συναλλαγματικής, όπου κάθε οπισθογράφος ευθύνεται προς τους μεταγενέστερους κομιστές, μαζί με όλους

τους άλλους, και για την πληρωμή τής συναλλαγματικής (άρθρα 9,15, 32 § 1, 47 ν. 5325). Έτσι, όσο περισσότερες φορές μεταβιβάστηκε ή συναλλαγματική, και όσο περισσότερες οπισθογραφήσεις έχει, τόσο περισσότεροι οφειλέτες και, συνεπώς, τόσο περισσότερες εγγυήσεις για την πληρωμή της υπάρχουν.

Β. Εξάλλου, στην εκχώρηση, σε περίπτωση πολλαπλών μεταβιβάσεων της απαιτήσεως, κάθε μεταβίβαση κάνει πιο ανασφαλή τη θέση του εκδοχέα, γιατί αυτός διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί τις συνέπειες της ελαττωματικότητας οποιασδήποτε από τις περισσότερες εκχωρήσεις, ακόμα και όταν ο ίδιος είναι καλής πίστεως. Γιατί, αν μία εκχώρηση είναι άκυρη, θα είναι άκυρες και όλες οι μεταγενέστερες εκχωρήσεις, σύμφωνα με τον κανόνα ότι «ουδείς μετάγει πλέον ου έχει δικαιώματος». Στην οπισθογράφιση συναλλαγματικής, όμως, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Καθένας οπισθογράφος μεταβιβάζει τη συναλλαγματική, όπως και ευθύνεται από αυτήν, ανεξάρτητα από τους προηγούμενους υπογραφείς (αρκεί οι υπογραφές τους να είναι τυπικά έγκυρες). Συνεπώς, μεταβιβάζει και ευθύνεται, ακόμα και όταν η υπογραφή οποιουδήποτε προηγούμενου υπογραφέα είναι ανίσχυρη για οποιοδήποτε, μη τυπικό πάντως, λόγο. Έτσι, όσο και αν έχει κυκλοφορήσει ή συναλλαγματική, ο καλής πίστεως κομιστής δεν κινδυνεύει να αποξενωθεί από αυτήν, αρκεί η υπογραφή του δικαιοπαρόχου του να είναι έγκυρη.²

1.5 Τα οκτώ τυπικά στοιχεία της συναλλαγματικής

Το αξιόγραφο της συναλλαγματικής επιτελεί σημαντική λειτουργία στη σύγχρονη οικονομική και συναλλακτική ζωή, καθώς αποτελεί εξαιρετικά διαδεδομένο μέσο πίστωσης, η οποία επιπλέον μπορεί να επιτευχτεί εύκολα και άμεσα. Και αυτό, γιατί μια συναλλαγματική μπορεί να την αγοράσει κανείς από ένα περίπτερο, ενώ για να εκδώσει μια επιταγή απαιτούνται, ως γνωστόν, αρκετές προϋποθέσεις.

².ΑΛΙΚΗ ΠΑΜΠΟΥΚΗ – ΚΙΑΝΤΟΤ, «ΔΙΚΑΙΟ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ»

Αυτό συμβαίνει γιατί πολύ απλά η λειτουργία της συναλλαγματικής δεν είναι η ίδια με αυτή της επιταγής, παρότι στη συνείδηση του μέσου πολίτη αμφότερες φέρονται να επιτελούν παρόμοια λειτουργία. Ενώ δηλαδή η επιταγή είναι μέσο αναπλήρωσης της πληρωμής, η συναλλαγματική λειτουργεί ως μέσο χορήγησης πίστωσης. Πρακτικά αυτό σημαίνει, ότι την επιταγή την εκδίδει αυτός που χρωστάει, γι' αυτό και οι προϋποθέσεις απόκτησής της είναι αυξημένες για την προστασία της ασφάλειας των συναλλαγών, ενώ την συναλλαγματική την εκδίδει αυτός που του χρωστάνε προκειμένου να πληρωθεί από τον οφειλέτη του.

Από νομοτεχνικής άποψης, η συναλλαγματική αποτελεί έγγραφη, χρονολογημένη, σαφής και απλή εντολή του εκδότη προς κατανομαζόμενο πρόσωπο για πληρωμή ορισμένου χρηματικού ποσού σε ορισμένο δικαιούχο, δηλαδή τον ίδιο τον εκδότη ή άλλο πρόσωπο (συνήθως δανειστή του), σε ρητώς καθοριζόμενο τόπο και χρόνο.

Η ευκολία απόκτησης της συναλλαγματικής ωστόσο ελλοχεύει κινδύνους για τον εκδότη της, καθώς αυτή δεν παύει να αποτελεί αξιόγραφο, με συνέπεια η παραγωγή των εννόμων αποτελεσμάτων από την έκδοσή της να υπόκειται σε κάποιες τυπικές προϋποθέσεις που συνδέονται στενά με τη νομότυπη συμπλήρωση των στοιχείων της.

Το άρθρο 1 του νόμου 5325/1932 «περί συναλλαγματικής και γραμματίου εις διαταγήν» ορίζει, ότι η συναλλαγματική πρέπει να περιέχει οκτώ τυπικά στοιχεία προκειμένου να είναι απολύτως έγκυρη. Το πρώτο είναι η καταχώρηση της ονομασίας «συναλλαγματική» στο κείμενο του τίτλου και στη γλώσσα που αυτός συντάσσεται. Το δεύτερο είναι η διατύπωση απλής και καθαρής εντολή για πληρωμή ορισμένου ποσού. Το τρίτο είναι το όνομα εκείνου ο οποίος οφείλει να πληρώσει, και ο οποίος τεχνικά αποκαλείται πληρωτής. Η σημείωση της ημερομηνίας λήξης της συναλλαγματικής αποτελεί το τέταρτο απαιτούμενο στοιχείο, ενώ το πέμπτο είναι η σημείωση του τόπου όπου θα λάβει χώρα η πληρωμή.

Περαιτέρω απαιτείται εύλογα η αναγραφή του ονόματος εκείνου στον οποίον ή σε διαταγή του οποίου θα γίνει η πληρωμή. Το έβδομο τυπικό

στοιχείο είναι η σημείωση της χρονολογίας και του τόπου έκδοσης της συναλλαγματικής, ενώ τελευταίο, και σημαντικότερο όλων, είναι η θέση της υπογραφής του εκδότη της συναλλαγματικής επί του σώματός της.

Η προσήκουσα αναγραφή των προαναφερομένων τυπικών στοιχείων της συναλλαγματικής, ενέχει καιρία σημασία για την εγκυρότητά της, καθώς από το συνδυασμό των άρθρων 1 και 2 § 1 του Ν.5325/1932, συνάγεται, ότι η έλλειψη τους επιφέρει την απόλυτη ακυρότητα της συναλλαγματικής. Εξαιρέση εντούτοις αποτελούν οι περιπτώσεις των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του ίδιου νόμου, τα οποία μπορούν με συγκεκριμένο τρόπο να αναπληρωθούν (ημερομηνία λήξης, τόπος πληρωμής και τόπος έκδοσης), χωρίς να θιχτεί τελικά το κύρος του αξιογράφου.

Περαιτέρω, η κατά το άρθρο 1 αριθ. 8 του Ν.5325/1932 υπογραφή του εκδότη, πρέπει να είναι ιδιόχειρη και να τίθεται κάτω από το υπό στενή έννοια κείμενο του τίτλου, ούτως ώστε να καλύπτει ολόκληρο το περιεχόμενο της συναλλαγματικής. Και ναί μεν συνήθως η υπογραφή του εκδότη τίθεται στο εμπρόσθιο κάτω δεξιό μέρος της συναλλαγματικής, κάτω από την προεκτυπωμένη ένδειξη «ο εκδότης», πλην όμως δεν αποκλείεται η υπογραφή του να τεθεί στη μέση ή στο αριστερό κάτω μέρος του τίτλου, αρκεί να καλύπτει το κείμενο αυτού και να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία ως προς την ιδιότητα του υπογραφέως ως εκδότη της συναλλαγματικής. Τέτοια αμφιβολία δεν καταλείπεται, εάν κάτω από την υπογραφή του εκδότη αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του και η ιδιότητα αυτού ως εκδότη.

Εξάλλου, παρότι το άρθρο 1 αριθ. 3 του ίδιου νόμου ορίζει ως τυπικό στοιχείο της συναλλαγματικής την αναγραφή του ονόματος του πληρωτή της, η θέση της υπογραφής του τελευταίου δεν περιλαμβάνεται στα οκτώ τυπικά στοιχεία του κύρους της. Συνεπώς, η έλλειψή της δεν επηρεάζει την εγκυρότητα του αξιογράφου, ούτε την ευθύνη των λοιπών υπογραφέων του, όπως ο εκδότης, οι οπισθογράφοι και οι τριτεγγυητές.

Σε περίπτωση, όμως, αποδοχής της συναλλαγματικής, η κατά τα άρθρα 25 και 26 του Ν.5325/1932 δήλωση περί αποδοχής εκ μέρους του πληρωτή, δια της οποίας ο τελευταίος αναλαμβάνει πλέον την υποχρέωση να

καταβάλλει το αναγραφόμενο ποσό κατά την ημερομηνία λήξης της συναλλαγματικής, απαιτεί τη θέση κάτω από τη λέξη «δεκτή» είτε της υπογραφής του πληρωτή είτε και άλλης παρόμοιας έκφρασης (π.χ. αποδέχομαι, θα πληρώσω κ.λ.π.). Αλλά και μόνη η υπογραφή του αποδέκτη στο εμπρόσθιο μέρος της συναλλαγματικής ισχύει κατά ρητή διάταξη νόμου ως αποδοχή αυτής (άρθρο 25 § 1 εδ. 3).

Συνέπεια του χαρακτήρα της ευθύνης του αποδέκτη είναι ότι αυτός υποχρεούται στην πληρωμή του ποσού της συναλλαγματικής κατά τη λήξη της, με μόνη την αποδοχή αυτής, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή οποιασδήποτε άλλης τυπικής ή ουσιαστικής προϋπόθεσης, όπως η εμφάνιση της συναλλαγματικής προς πληρωμή κατά τη λήξη της στον τόπο πληρωμής ή η σύνταξη διαμαρτυρικού για τη μη πληρωμή αυτής. Άλλωστε, η διάταξη του άρθρου 53 § 1 Ν. 5325/1932 ρητώς εξαιρεί τον αποδέκτη από τις συνέπειες της έκπτωσης των δικαιωμάτων του κομιστή λόγω μη τήρησης των πιο πάνω προϋποθέσεων. Επιπλέον, σε περίπτωση που ο αποδέκτης της συναλλαγματικής δεν την πληρώσει κατά τη λήξη της, οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 48 Ν. 5325/1932, τόκους υπερημερίας από την επομένη της ημερομηνίας αυτής, χωρίς να απαιτείται όχληση του για την πληρωμή της συναλλαγματικής.

Για να εξασφαλίσει όμως ο εκδότης της συναλλαγματικής αυτές τις ωφέλειες, θα πρέπει αυτή να είναι έγκυρη. Και για να είναι αυτή έγκυρη θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί σωστά επί του σώματός της τα οκτώ τυπικά της στοιχεία.³

1.6 Άμεση αντιπροσώπευση

Στην περίπτωση της άμεσης αντιπροσώπευσης ο αντιπρόσωπος υπογράφει είτε με το όνομα του για λογαριασμό αυτού που αντιπροσωπεύει, γεγονός που αναφέρεται επί της συναλλαγματικής, είτε απευθείας με το

³.www.capital.gr

όνομα αυτού που αντιπροσωπεύει, γεγονός που προϋποθέτει πληρεξουσιότητα του από τον πραγματικό εκδότη.

Στην άμεση αντιπροσώπευση, οι ευθύνες που απορρέουν από την υπογραφή της συναλλαγματικής βαρύνουν τον αντιπροσωπευόμενο, εκτός και αν ο αντιπρόσωπος υπερέβη την εξουσία που του είχε δοθεί.

1.7 Έμμεση αντιπροσώπευση

Στην περίπτωση της έμμεσης αντιπροσώπευσης, ο αντιπρόσωπος υπογράφει για λογαριασμό του ατόμου που εκπροσωπεί, με αποτέλεσμα να έχει καταρχήν ο ίδιος όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκδότη που απορρέουν από την υπογραφή του και να πρέπει για να ολοκληρωθεί η πράξη αντιπροσώπευσης να μεταβιβάσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτές στον πραγματικό εκδότη με άλλη πράξη (άλλη για παράδειγμα συναλλαγματική).

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τα νομικά πρόσωπα, αυτά εκπροσωπούνται δια των νομίμων εκπροσώπων τους που από το καταστατικό της εταιρείας έχουν την πληρεξουσιότητα να δεσμεύουν με την υπογραφή τους την εταιρεία σε όλες ή μερικές πράξεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η υπογραφή της έκδοσης των συναλλαγματικών.

- Ακόμη, είναι δυνατόν τη συναλλαγματική να υπογράψουν και περισσότερα του ενός πρόσωπα ως εκδότες.

Στην περίπτωση αυτή, ο κάθε ένας από αυτούς έχει την εις ολόκληρο ευθύνη, την ακέραια, δηλαδή, ευθύνη που προκύπτει από την υπογραφή έκδοσης της συναλλαγματικής αυτής.

Σχετικά με την υπογραφή του εκδότη θα πρέπει να σημειωθεί τέλος ότι:

- Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, για διάφορους λόγους, η υπογραφή του εκδότη δεν δημιουργεί τις προβλεπόμενες από το νόμο υποχρεώσεις του έναντι των τρίτων που εμπλέκονται στη συναλλαγματική, δεν επηρεάζονται με ακυρότητα οι υπογραφές των υπολοίπων που έχουν τεθεί

στο σώμα της συναλλαγματικής, δεδομένου ότι υφίσταται η αρχή της αυτοτέλειας των υπογραφών.

1.8 Ρήτρες στις συναλλαγματικές

Έτσι για να ανακεφαλαιώσουμε θα μπορούσαμε να πούμε ότι έχουμε ρήτρες που:

- προκαλούν ακυρότητα,
- δεν λαμβάνονται υπόψη και θεωρούνται ως να μην έχουν γραφεί,
- επιτρέπονται

Ειδικότερα:

- **Ρήτρες που προκαλούν ακυρότητα είναι:**
 1. Όροι ή αιρέσεις που αναφέρονται στην εντολή πληρωμής του εκδότη προς τον αποδέκτη.
 2. Τιμαριθμικές ρήτρες.
 3. Περισσότεροι του ενός τόποι πληρωμής.
 4. Περισσότεροι του ενός τόποι έκδοσης.
 5. Περισσότερες χρονολογίες έκδοσης.
 6. Διάφοροι προσδιορισμοί στο όνομα του εκδότη που αναιρούν την ιδιότητά του ως εκδότη.
 7. Όταν η λήξη εξαρτάται από διάφορα γεγονότα άσχετα με τον τίτλο.
 8. Όταν η έκδοση της συναλλαγματικής γίνεται στο κομιστή.
- **Ρήτρες που δεν λαμβάνονται υπόψη και θεωρούνται ως να μην έχουν γραφτεί είναι:**
 1. Σχετικές με την απαλλαγή του εκδότη από τις ευθύνες του για πληρωμή σε περίπτωση μη πληρωμής από τον αποδέκτη.
 2. Σχετικές με την πληρωμή τόκων μετά τη ρητή ημερομηνία λήξεως ή μετά από προθεσμία από την έκδοση.
 3. Αυτές που θέτουν όρους στην οπισθογράφιση.

- Ρήτρες που επιτρέπονται είναι:

1. Αυτές που απαλλάσσουν τον εκδότη από την ευθύνη του για τη μη αποδοχή (χωρίς ευθύνη για μη αποδοχή, ή μη αποδέξιμη).

2. Η ρήτρα μετά διαμαρτυρήσεως ή χωρίς τη σύνταξη διαμαρτυρικού (ή όπως συνήθως αναφέρεται ανέξοδος επιστροφή).

3. Αυτές που προβλέπουν συγκεκριμένη προθεσμία για εμφάνιση της συναλλαγματικής για αποδοχή.

4. Η ρήτρα όχι σε διαταγή που τίθεται από τον εκδότη και καθιστά τη συναλλαγματική ονομαστικό αξιόγραφο και ως τέτοιο μεταβιβάζεται με εκχώρηση (αποκλείεται στην προκειμένη περίπτωση η οπισθογράφηση).

5. Ρήτρα που αποκλείει την έκδοση συναλλαγματικής σε περισσότερα αντίτυπα.

6. Ρήτρα που ορίζει επικουρικό ή κατ' ανάγκη πληρωτή, που είναι πρόσωπο το οποίο ορίζεται να πληρώσει τη συναλλαγματική, σε περίπτωση μη πληρωμής της από τον πληρωτή-αποδέκτη της.

Μέχρι το σημείο αυτό εξετάσαμε τη συναλλαγματική σε ό,τι αφορούσε τα τυπικά της στοιχεία και τα καταρχήν εμπλεκόμενα μέρη, που γεννούσαν με την ιδιωτική τους βούληση και τις υπογραφές τους το συγκεκριμένο αξιόγραφο.

Τι συμβαίνει όμως όταν η συναλλαγματική φεύγει από τα χέρια του εκδότη, του αποδέκτη και ξεκινά να κυκλοφορεί πριν έλθει η ημερομηνία λήξεως, οπότε και η πληρωμή της;

Για να απαντήσουμε στο ερώτημα αυτό θα πρέπει προηγουμένως να αναφερθούμε στο πώς μεταβιβάζεται η συναλλαγματική.

1.9 Μεταβίβαση της συναλλαγματικής

Οι συναλλαγματικές μεταβιβάζονται με δύο τρόπους:

- με εκχώρηση

- με οπισθογράφηση

Πιο συγκεκριμένα:

- Με εκχώρηση μεταβιβάζονται οι συναλλαγματικές στις οποίες υπάρχει η ρήτρα όχι σε διαταγή, η οποία αποκλείει την οπισθογράφηση. Η εκχώρηση, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, είναι μία άτυπη κατά κανόνα δικαιοπραξία και προϋποθέτει αναγγελία προκειμένου να επιφέρει τα αποτελέσματα της.
- Με οπισθογράφηση μεταβιβάζονται κατά κανόνα όλες οι συναλλαγματικές, στις οποίες δεν υπάρχει η ρήτρα όχι σε διαταγή, δεδομένου ότι η οπισθογράφηση αποτελείτο συνηθέστερο τρόπο μεταβίβασης αξιόγραφων.

Έτσι, παρά το γεγονός ότι η συναλλαγματική συγκαταλέγεται ανάμεσα στα ονομαστικά αξιόγραφα (δεδομένου ότι δεν επιτρέπεται να εκδοθεί στον κομιστή), με την οπισθογράφηση είναι δυνατή η εν λευκώ ή στον κομιστή μεταβίβαση της.

Θα πρέπει να σημειωθεί τέλος ότι σε περίπτωση θανάτου η συναλλαγματική μεταβιβάζεται με κληρονομική διαδοχή.

Από όσα αναφέραμε προηγουμένως προκύπτει ότι με τη μεταβίβαση της συναλλαγματικής, είτε αυτή γίνει με εκχώρηση είτε με οπισθογράφηση, εμπλέκονται περισσότερα πρόσωπα από αυτά που αρχικά είχαμε γνωρίσει (εκδότης-πληρωτής-αποδέκτης).

Εκτός όμως από αυτούς, προς τους οποίους γίνεται η μεταβίβαση των συναλλαγματικών, υπάρχουν και άλλοι που είναι δυνατόν να υπογράψουν στο σώμα της συναλλαγματικής, με αποτέλεσμα να εμπλέκονται και αυτοί στη διαδικασία πληρωμής της συναλλαγματικής.

Τα πρόσωπα αυτά είναι αυτά που εγγυώνται για την πληρωμή της συναλλαγματικής και αναφέρονται ως τριτεγγυητές της.

1.10 Τριτεγγύηση

Προκειμένου να καταστεί σαφής η έννοια της τριτεγγύησης, καθώς επίσης και το ειδικό βάρος της σε σχέση με το καλό τέλος της συναλλαγματικής, δηλαδή την πληρωμή της, θα εξετάσουμε μία μελέτη περίπτωσης.

1.11 Πληρωμή της συναλλαγματικής

Κατά την ημερομηνία λήξης της η συναλλαγματική θα πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή από τον κομιστή στην κατοχή του οποίου έχει περιέλθει. Το διάστημα μέσα στο οποίο η συναλλαγματική θα πρέπει να εμφανιστεί, προκειμένου ο κομιστής να διατηρεί τα δικαιώματά του για την πληρωμή, είναι αυτό των δύο εργασίμων ημερών και ξεκινάει από την επομένη της ημερομηνίας λήξεως, συνολικά δηλαδή ο κομιστής έχει στη διάθεση του τρεις εργάσιμες ημέρες συμπεριλαμβανομένης και της ημερομηνίας λήξεως.

Στην περίπτωση συναλλαγματικής όψεως, αυτή θα πρέπει να εμφανιστεί για πληρωμή οποτεδήποτε μέσα σ' ένα χρόνο από την ημερομηνία έκδοσης ενώ στη συναλλαγματική με προθεσμία από την όψη, επίσης μέσα σ' ένα χρόνο, αλλά μετά την παρέλευση[της προθεσμίας αυτής, οπωσδήποτε όμως μέσα στο χρόνο. Μία συναλλαγματική όψεως, για παράδειγμα, με ημερομηνία έκδοσης 1.7.2002 ο κομιστής είναι σε θέση να την εμφανίσει από την 1.7.2002 μέχρι την 1.7.2003, ενώ μία συναλλαγματική με προθεσμία ενός μηνός από την όψη και την ίδια ημερομηνία έκδοσης είναι σε θέση να την εμφανίσει από την 1.8.2002 μέχρι την 1.7.2003.

Ποια όμως είναι τα αποτελέσματα που επιφέρει η πληρωμή και ποια η μη πληρωμή μιας συναλλαγματικής στη λήξη της και εντός του προβλεπόμενου χρόνου εμφάνισης;

Καταρχάς θα πρέπει να τονιστεί η υποχρέωση του κομιστή να εμφανίσει εμπρόθεσμα τη συναλλαγματική για πληρωμή στον τόπο που αναφέρεται ως τόπος πληρωμής ή, σε περίπτωση που δεν αναφέρεται, στον τόπο κατοικίας του πληρωτή, προκειμένου να υπάρξουν τα αποτελέσματα πληρωμής ή μη πληρωμής της. Τηρουμένων λοιπόν των προϋποθέσεων αυτών έχουμε:

1. Αποτελέσματα που δημιουργούνται με την πληρωμή της συναλλαγματικής

- Η απόσβεση της ενοχής (της υποχρέωσης δηλαδή για πληρωμή) των εμπλεκόμενων μερών και πιο συγκεκριμένα των κυρίως και αμέσως υπευθύνων, δηλαδή του αποδέκτη και τριτεγγυητή του καθώς επίσης και των εμμέσως υπευθύνων, όπως είναι ο εκδότης, ο δικαιούχος και οι οπισθογράφοι έναντι του κομιστή. Είναι βέβαια ευνόητο ότι ο πληρωτής με την πληρωμή είναι σε θέση να ζητήσει το σώμα της συναλλαγματικής εξοφλημένο, προκειμένου να αποδείξει την πληρωμή και να αποσβεστεί η υποχρέωση του από τη συναλλαγματική.
- Ο καλόπιστος πληρωτής αποδεσμεύεται με την πληρωμή, ακόμη και αν πλήρωσε συναλλαγματική που είχε κλαπεί ή υπεξαιρέθει, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τελούσε κατά την πληρωμή σε δόλο ή βαριά αμέλεια (σκοπίμως δηλαδή, δεν ήλεγξε τα στοιχεία του κομιστή, για παράδειγμα, και πλήρωσε αν και γνώριζε ότι ο κομιστής αυτός είχε υπεξαιρέσει τη συναλλαγματική).

2. Αποτελέσματα που δημιουργούνται από τη μη πληρωμή της συναλλαγματικής

- Ο κομιστής της συναλλαγματικής αποκτά άμεσα τα δικαιώματα του εξ αναγωγής, μπορεί δηλαδή να στραφεί κατά των εμπλεκόμενων αμέσως και σε περίπτωση μη ικανοποίησης του κατά των εμπλεκόμενων εμμέσως στη συναλλαγματική, αφού βεβαίως προη-

γυμνώς αποδείξει ότι εμφάνισε νόμιμα δηλαδή εμπροθέσμως και στον κατάλληλο τόπο, τη συναλλαγματική και αυτή δεν πληρώθηκε.

- Η σύνταξη διαμαρτυρικού, που πραγματοποιείται μόνον όταν δεν υπάρχει ρήτρα "ανέξοδος επιστροφή" ή "χωρίς τη σύνταξη διαμαρτυρικού", προκειμένου να βεβαιώσει επίσημα τη μη πληρωμή και να είναι σε θέση ο κομιστής να ασκήσει τα δικαιώματά του. Είναι προφανές ότι, τη σύνταξη διαμαρτυρικού μπορεί να ζητήσει ο κομιστής που νόμιμα εμφάνισε ως προς τον τόπο και το χρόνο τη συναλλαγματική και δεν πληρώθηκε.
- Η υποχρέωση για καταβολή τόκων υπερημερίας σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης πληρωμής της συναλλαγματικής.

Υπάρχουν ωστόσο και τα παρακάτω ενδεχόμενα:

- Να μην εμφανίσει ο κομιστής για πληρωμή τη συναλλαγματική, παρόλο που ο πληρωτής θέλει να πληρώσει.

Στην περίπτωση αυτή έχει τη δυνατότητα να καταθέσει το ποσό της συναλλαγματικής στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με δαπάνη όμως και κίνδυνο του κομιστή, προκειμένου να απαλλαγεί των υποχρεώσεών του, γεγονός που συμβαίνει και στην περίπτωση απεργίας των τραπεζών.

- Να γίνει μερική πληρωμή της συναλλαγματικής, οπότε ο κομιστής είναι υποχρεωμένος να την αποδεχθεί, διατηρώντας ακέραια τα δικαιώματά του για το υπόλοιπο ποσό που δεν πληρώθηκε. Αν αρνηθεί τη μερική πληρωμή, τότε χάνει τα εξ αναγωγής δικαιώματά του έναντι των εμμέσως υπόχρεων.
- Να μην εμφανίσει ο κομιστής τη συναλλαγματική για πληρωμή, οπότε χάνει τα εξ αναγωγής δικαιώματά του έναντι των εμμέσως υπόχρεων. Αυτό δεν ισχύει όμως, όταν ο κομιστής δεν εμφανίζεται για πληρωμή, διότι έχει προηγηθεί διαμαρτυρήση για μη αποδοχή εκ μέρους του πληρωτή ή για πτώχευση του πληρωτή ή του εκδότη μη αποδέξιμης συναλλαγματικής.

- Να υπάρξει κώλυμα λόγω ανωτέρας βίας, οπότε παρατείνεται η προθεσμία πληρωμής ή σύνταξης διαμαρτυρικού μόνον όμως όταν το κώλυμα υφίσταται κατά το τέλος της προθεσμίας λήξεως. Είναι προφανές ότι δεν παρατείνεται η προθεσμία πληρωμής όταν το κώλυμα εμφανίζεται κατά τη διάρκεια και πριν εκπνεύσει ο χρόνος προθεσμίας της πληρωμής αυτής.

Ο πιο σημαντικός λόγος που οδήγησε στην υποβάθμιση του ρόλου της συναλλαγματικής στις οικονομικές συναλλαγές είναι η εμφάνιση των επιταγών. Οι επιταγές παρέχουν μεγαλύτερη αξιοπιστία στον κάτοχο των επιταγών αφού εκδίδονται μέσω του τραπεζικού συστήματος και έχει προηγηθεί έλεγχος της φερεγγυότητας του εκδότη από την οικεία τράπεζα.⁴

⁴.ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ

Η ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΕΠΙΤΑΓΗ

2.1 Η επιταγή

Η επιταγή είναι ένα αξιόγραφο που παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι η συχνότητα εμφάνισης της στις μέρες μας είναι τεράστια, και για το λόγο αυτό είμαστε όλοι εξοικειωμένοι με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο με αυτήν. Όλοι μας, από την ιδιότητα μας και μόνο ως τραπεζικοί υπάλληλοι, διατηρούμε λογαριασμούς, τους οποίους κινούμε με επιταγές και λιγότερο ή περισσότερο γνωρίζουμε από τη συνήθη τραπεζική πρακτική τι προβλέπει ο νόμος σχετικά με την πληρωμή ή μη πληρωμή της. Ακόμη, η αγορά έχει καθιερώσει την επιταγή ως το προσφορότερο μέσο συναλλαγής, γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα η συναλλαγματική που, ως αξιόγραφο προσομοιάζει στην επιταγή, να χρησιμοποιείται λιγότερο, αλλά και να μην αξιοποιείται όσο αξιοποιείται πλέον η επιταγή.

Επιπλέον, η επιταγή είναι το αξιόγραφο που εμφανίζεται στη συντριπτική πλειοψηφία των τραπεζικών συναλλαγών είτε αυτές οι συναλλαγές αφορούν απλές καταθέσεις είτε κίνηση κεφαλαίων σε δραχμές και ξένα νομίσματα είτε χρηματοδοτήσεις, στις οποίες οι επιταγές προσφέρονται ως εξασφαλίσεις με τη μορφή ενεχύρων.

Στην ενότητα αυτή, θα εξετάσουμε αφενός το νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η επιταγή και αφετέρου πώς αντιμετωπίζουμε το εν λόγω αξιόγραφο στην καθημερινή τραπεζική πρακτική.

2.2 Γενικά περί της επιταγής

Η επιταγή που για μας είναι γνωστή λόγω της αυξημένης συχνότητας κυκλοφορίας της τα τελευταία χρόνια, προβλέπεται από το νόμο 5960/1933, ως θεσμός ωστόσο ισχύει στην Ευρώπη ήδη από τον 17ο αιώνα. Την εποχή

εκείνη, οι τράπεζες, που στην πραγματικότητα ήταν οι ίδιοι οι τραπεζίτες (οι χρυσοχόοι), δέχονταν για φύλαξη τα κάθε μορφής νομίσματα από τους πελάτες τους και στη συνέχεια, σε περίπτωση ανάληψης, δέχονταν έγγραφες οδηγίες από αυτούς να αποδώσουν στους ίδιους ή σε άλλους (κομιστές) όλο ή μέρος του ποσού που είχαν αποδεχθεί για φύλαξη.

Με τον τρόπο αυτό, διευκολύνθηκε η κυκλοφορία του χρήματος με λογιστική στην πραγματικότητα μορφή, αφού με τις έγγραφες οδηγίες τους οι καταθέτες δεν θα ήταν απαραίτητο να μετακινούν χρήμα με τη μορφή των πολύτιμων μετάλλων, που την εποχή εκείνη χρησιμοποιούνταν ως νομίσματα.

Οι λόγοι που επέβαλαν την καθιέρωση της επιταγής ήταν:

- Η ακάλυπτη επιταγή συνιστά ποινική ευθύνη, σε αντίθεση με την απλήρωτη συναλλαγματική που συνιστά αστική ευθύνη.
- Η επιταγή δεν χαρτοσημαίνεται, ενώ η συναλλαγματική, προκειμένου να ήταν έγκυρη, θα έπρεπε να είναι έγκυρη, θα έπρεπε να είναι νόμιμα χαρτοσημασμένη. Ήδη αυτό καταργήθηκε από 1.1.2002.

Η καθιέρωση, ωστόσο, των μεταχρονολογημένων επιταγών ως υποκατάστατο των συναλλαγματικών είχε σαν συνέπεια την απώλεια εσόδων για το Δημόσιο. Για το λόγο αυτό, με το νόμο 1957/1991 επιτράπη στις τράπεζες να ενεχυράζον προς ασφάλεια απαιτήσεων τους μεταχρονολογημένες επιταγές, με την προϋπόθεση όμως ότι. θα εισπράττεται χαρτόσημο 0,25% υπέρ του Δημοσίου πλέον 20% ΟΓΑ) σύνολο δηλαδή 0,3% επί του ποσού των επιταγών.

Θα πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί ότι ο νόμος αυτός δεν αναιρεί το νόμο 5960/1933 που δεν προβλέπει την έννοια της μεταχρονολογημένης επιταγής. Έτσι, η ύπαρξη μεταχρονολογημένων επιταγών που ενεχυράζονται από τις τράπεζες είναι μία ιδιομορφία που συμβαίνει σε ελάχιστες χώρες.

Δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς και από ιστορικής απόψεως, επομένως, την τεράστια εξυπηρέτηση που παρέχει η επιταγή από την εποχή που

πρωτοεμφανίστηκε, με τη μορφή που αναφέραμε προηγουμένως μέχρι σήμερα, δεδομένου ότι μέσω αυτής έχει ελαχιστοποιηθεί η κίνηση χρήματος σε μετρητά.

Δεδομένου ότι στην καθημερινή πρακτική η επιταγή καταλαμβάνει, όπως ήδη αναφέρθηκε, τον κύριο όγκο των τραπεζικών συναλλαγών και μέσω αυτής φυσικά και νομικά πρόσωπα διακινούν τεράστια χρηματικά ποσά, στην ενότητα αυτή, πρόκειται να γνωρίσουμε κατά το δυνατόν καλύτερα όσα θέματα αφορούν την επιταγή και εγκυμονούν κινδύνους τόσο για τα συμφέροντα της πελατείας μας όσο και των ιδίων των τραπεζών.

Έτσι, στη συνέχεια θα προχωρήσουμε στην ανάλυση της επιταγής αφενός ως προς όλα τα στοιχεία της ως αξιόγραφου, με έμφαση στο ειδικό βάρος του καθενός από αυτά, και αφετέρου ως προς τα εμπλεκόμενα με τις υπογραφές τους μέρη.

Η επιταγή είναι έγγραφο συντεταγμένο συμφωνά με ορισμένο από το νόμο τύπο, με το οποίο κάποιο πρόσωπο (έκδοτης), δίνει την εντολή στην τράπεζα (πληρωτή), όπως με την εμφάνιση του εγγράφου αυτού καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό (συνήθως από το λογαριασμό του σ' αυτήν) στο δια του ιδίου του εγγράφου νομιμοποιούμενο πρόσωπο προς είσπραξη (κομιστή).

Οι προϋποθέσεις επομένως για την έκδοση της επιταγής είναι:

- Προηγούμενη σύμβαση, μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη της που τηρεί κοντά της λογαριασμό, με βάση την οποία η τράπεζα με τη χορήγηση του καρνέ των επιταγών σιωπηρά αναλαμβάνει έναντι του καταθέτη την υποχρέωση να εξοφλεί, κάτω βέβαια από ορισμένες προϋποθέσεις που είτε θέτει η ίδια είτε προβλέπονται από το νόμο τις επιταγές που εκδίδονται από αυτόν.

- Προηγούμενη τοποθέτηση κεφαλαίων (πρόβλεψη) σε συγκεκριμένη τράπεζα και σε συγκεκριμένο είδος λογαριασμού, για τον οποίο η τράπεζα είναι σε θέση να χορηγήσει καρνέ επιταγών.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει ωστόσο να τονίσουμε ότι καρνέ επιταγών η τράπεζα μπορεί να χορηγήσει και σε πελάτη της ο οποίος δεν τηρεί κοντά της

λογαριασμό καταθέσεων, έχει ωστόσο στη διάθεση του πιστώσεις λόγω χρηματοδοτήσεων, διατηρεί δηλαδή ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό χρηματοδοτήσεων με εγκεκριμένο πιστωτικό όριο που δεν έχει ακόμη χορηγηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, ο πελάτης είναι σε θέση να χρεώνει το λογαριασμό του αυτό με επιταγές, αντί να αναλαμβάνει τα υπόλοιπα του κάθε φορά με αναλήψεις από το πιστωτικό του υπόλοιπο.

Με τη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του πελάτη και της τράπεζας για την έκδοση και πληρωμή των επιταγών δημιουργούνται, όπως ήδη αναφέρθηκε, υποχρεώσεις εκτός από την τράπεζα και στον εκδότη, ο οποίος όταν εκδίδει επιταγές θα πρέπει να διαθέτει ισόποσο υπόλοιπο (κάλυψη) στο λογαριασμό του. Ο νόμος όμως προβλέπει ότι ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει επαρκές υπόλοιπο στο λογαριασμό κατά την ημερομηνία έκδοσης ή πληρωμής της η επιταγή δεν είναι άκυρη, το γεγονός όμως αυτό δημιουργεί ευθύνες για τον εκδότη αρχικά και τυχόν οπισθογράφους σε περίπτωση μεταβίβασης στη συνέχεια.

Μέχρι το σημείο αυτό εξετάσαμε την επιταγή γενικά, δηλαδή τι είναι η επιταγή και ποιος είναι ο ρόλος που παίζει στις συναλλαγές, το είδος της ως αξιόγραφου, καθώς επίσης και με βάση ποιες σχέσεις επιτρέπεται η έκδοση της.

Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε ποια στοιχεία ανευρίσκονται στο σώμα της επιταγής και πώς αυτά καθορίζουν την πορεία της.

2.3 Τα στοιχεία της επιταγής

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως η επιταγή ως αξιόγραφο περιβάλλεται συγκεκριμένο τύπο και κατά συνέπεια περιλαμβάνει στοιχεία που αναφέρονται, όπως και στη συναλλαγματική, ως αναγκαία τυπικά στοιχεία, απαραίτητα δηλαδή για την εγκυρότητα του συγκεκριμένου αξιόγραφου.

Στην επιταγή ακόμη είναι δυνατόν να συναντήσουμε και στοιχεία τα οποία δεν κρίνονται αναγκαία από το νόμο για την εγκυρότητα του

αξιόγραφου, επιτρέπεται ωστόσο η αναγραφή τους και μάλιστα θεωρείται και καθοριστική για την πληρωμή ή μη πληρωμή της επιταγής. Τα στοιχεία αυτά είναι τα προαιρετικά στοιχεία της επιταγής ή όπως αλλιώς ονομάζονται οι ρήτρες της επιταγής.

Επιπλέον, είναι πιθανόν στο σώμα της επιταγής να αναφέρονται και στοιχεία τα οποία όχι μόνον δεν θεωρούνται καθοριστικά αλλά αντίκεινται στο νόμο, με αποτέλεσμα σε περίπτωση αναγραφής τους να καθιστούν την επιταγή άκυρη.

Τα θέματα αυτά θα εξετάσουμε στη συνέχεια, αρχίζοντας από τα αναγκαία τυπικά στοιχεία της επιταγής.

2.4 Τα τυπικά στοιχεία της επιταγής

Στο άρθρο 1 του νόμου 5960/1933 περί επιταγής, ως επιταγή ορίζεται το αξιόγραφο που περιέχει:

1. την ονομασία επιταγή
2. την απλή και καθαρή εντολή πληρωμής - ορισμένου ποσού
3. το όνομα εκείνου ο οποίος οφείλει να πληρώσει (το όνομα του πληρωτή)
4. τη σημείωση του τόπου της πληρωμής
5. τη σημείωση της χρονολογίας, και του τόπου εκδόσεως της επιταγής
6. την υπογραφή αυτού που εκδίδει την επιταγή (εκδότη)

Είναι προφανές ότι τα οριζόμενα από το νόμο πιο πάνω στοιχεία είναι αυτά που καθιστούν τον τίτλο νομικά έγκυρο και αποδεκτό. Πρόκειται επομένως για τα τυπικά στοιχεία της επιταγής, η έλλειψη των οποίων έχει σαν αποτέλεσμα την ακυρότητα του συγκεκριμένου αξιόγραφου.

Ας δούμε όμως κάθε ένα αναγκαίο τυπικό στοιχείο ξεχωριστά για να σχολιάσουμε σχετικά.

2.5 Η ονομασία επιταγή

Θεωρείται το πανηγυρικό στοιχείο του συγκεκριμένου αξιόγραφου και θα πρέπει να αναγράφεται στην ίδια γλώσσα με την οποία είναι γραμμένα και τα υπόλοιπα στοιχεία της επιταγής. Η θέση στην οποία καταγράφεται η εν λόγω ονομασία, καθώς επίσης και τυχόν προσδιορισμοί της επιταγής που ενημερώνουν για το είδος της (π.χ. τραπεζική επιταγή, ταξιδιωτική επιταγή κ.λ.π.) δεν επηρεάζουν κατά κανένα τρόπο την εγκυρότητα του εγγράφου. Σε ό,τι αφορά γενικότερα τη γλώσσα στην οποία αναγράφεται και η ονομασία επιταγή, αλλά και τα λοιπά στοιχεία του τίτλου, αυτή μπορεί να είναι και διάφορη της γλώσσας που ομιλείται στον τόπο έκδοσης της επιταγής.

2.6 Η σημείωση του τόπου πληρωμής

Ο τόπος πληρωμής πρέπει να αναγράφεται στην επιταγή για να γνωρίζει ο δικαιούχος ή κομιστής που θα εμφανίσει την επιταγή του για να πληρωθεί. Ο τόπος πληρωμής αναγράφεται συνήθως δίπλα στο όνομα του πληρωτή. Σε περίπτωση που αναγράφονται περισσότεροι του ενός τόποι πληρωμής, η επιταγή δεν θεωρείται άκυρη όπως συμβαίνει με τη συναλλαγματική, αλλά ως τόπος πληρωμής εκλαμβάνεται αυτός που αναγράφεται δίπλα στο όνομα του πληρωτή είτε σημειώνεται σε εμφανές σημείο. Ο τόπος πληρωμής, ως τυπικό στοιχείο, δεν είναι αναντικατάστατο, με αποτέλεσμα η έλλειψη του να μην επιφέρει την ακυρότητα της επιταγής. Έτσι, σε περίπτωση μη αναγραφής του τόπου πληρωμής, ως τέτοιος θεωρείται ο τόπος έκδοσης της επιταγής.

Ο τόπος πληρωμής, εκτός από το ειδικό βάρος που έχει στην επιταγή ως τυπικό στοιχείο, έχει σημασία και για την προθεσμία εμφάνισης της επιταγής, αφού οι προθεσμίες για την εμπρόθεσμη εμφάνιση ποικίλλουν ανάλογα με τον τόπο πληρωμής της κάθε επιταγής.

2.7 Η σημείωση του χρόνου και του τόπου έκδοσης της επιταγής

Πρόκειται στην πραγματικότητα για δύο διαφορετικά τυπικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται μαζί στην νόμιμη έκδοσης της επιταγής.

Ο χρόνος έκδοσης της επιταγής έχει ιδιαίτερη σημασία για θέματα όπως:

- Η δικαιοπρακτική καταρχήν ικανότητα του εκδότη την οποία θα πρέπει να διαθέτει ο υπογράφων κατά την ημερομηνία έκδοσης.
- Η προθεσμία εμφάνισης της επιταγής για πληρωμή δεδομένου ότι αυτή ξεκινά να "τρέχει" από τη χρονολογία έκδοσης.
- Οι προθεσμίες παραγραφών των αξιώσεων που πηγάζουν από τη μη πληρωμή επιταγής και έχοντας ως τη χρονολογία έκδοσης της επιταγής.

Ειδικότερα, η ημερομηνία και ο χρόνος κατά τον οποίο εκδίδεται μία επιταγή είναι δυνατόν να αναγράφονται στην επιταγή κατά το συνήθη τρόπο και όχι με συγκεκριμένο τύπο. Σε μία επιταγή που εκδίδεται στις 17 Ιουλίου 2002, ο χρόνος έκδοσης είναι δυνατόν να αναφερθεί είτε ως 17.7.2002 είτε ως 17 η Ιουλίου 2002. Επίσης, είναι δυνατόν να μην αναγραφεί η αληθινή ημερομηνία έκδοσης της επιταγής "ακούσια ή εκούσια" στον τίτλο γεγονός που δεν επηρεάζει την εγκυρότητα του αξιόγραφου.

Η επιταγή, ωστόσο, που φέρει περισσότερες από μία ημερομηνίες έκδοσης καθώς και η επιταγή που φέρει ανύπαρκτη ημερομηνία έκδοσης θεωρούνται άκυρες, δεδομένου ότι στην μεν πρώτη περίπτωση δημιουργείται σύγχυση ως προς το σαφή χρόνο έκδοσης, στη δε δεύτερη περίπτωση η ανύπαρκτη ημερομηνία ισοδυναμεί με παντελή έλλειψη ημερομηνίας έκδοσης.

Στην καθημερινή πρακτική, είναι σύνηθες να μην αναγράφεται η αληθής ημερομηνία έκδοσης της επιταγής, αλλά η ημερομηνία κατά την οποία τα μέρη επιθυμούν να πληρωθεί η επιταγή. Αυτό βέβαια έχει σαν αποτέλεσμα οι επιταγές να μεταχρονολογούνται και για το λόγο αυτό η επιταγή, αν και είναι μέσο πληρωμής, όπως άλλωστε προβλέπεται και από το σχετικό νόμο, αποβαίνει μέσο πίστης και χρησιμοποιείται αντί της

συναλλαγματικής με συνέπεια να εκπίπτει το χαρτόσημο, αφού η επιταγή καταρχήν ως μέσο πληρωμής δεν χαρτοσημαίνεται.

Παρόλα αυτά, η επιταγή θα πρέπει να πληρώνεται με την εμφάνιση της και επομένως ακόμη και στη περίπτωση της μεταχρονολόγησης, αν εμφανιστεί νωρίτερα για πληρωμή, ο δικαιούχος είναι σε θέση να διεκδικήσει την πληρωμή της, παρότι αυτό αντίκειται στα συναλλακτικά ήθη, στη συμφωνία που έχει κάνει δηλαδή με τον εκδότη της επιταγής. Στα θέματα που αφορούν τη μεταχρονολογημένη επιταγή όμως θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στη συνέχεια σε συγκεκριμένο κεφάλαιο.

Σε ό,τι αφορά τώρα τον τόπο έκδοσης της επιταγής, που αποτελεί και αυτός μαζί με τη χρονολογία τυπικό στοιχείο, απαιτείται από το νόμο προκειμένου να αποδεικνύεται" ο τόπος κατάρτισης της σύμβασης (που έχει σαν αποτέλεσμα την έκδοση της επιταγής) μεταξύ εκδότη και δικαιούχου.

Στην περίπτωση που δεν αναφέρεται ο τόπος έκδοσης, αυτός αναπληρώνεται από τον τόπο που αναφέρεται δίπλα στο όνομα του εκδότη. Ακόμη, στην περίπτωση που αναφέρονται περισσότεροι του ενός τόποι έκδοσης, η επιταγή καθίσταται άκυρη, ενώ όταν αναγράφεται λανθασμένος ή ψευδής τόπος έκδοσης, δεν θίγεται η εγκυρότητα του αξιόγραφου.

2.8 Η υπογραφή του εκδότη

Είναι το τυπικό στοιχείο που ενεργοποιεί στην ουσία το αξιόγραφο. Χωρίς την ύπαρξη της υπογραφής, το αξιόγραφο θεωρείται ότι δεν έχει συσταθεί, στην πραγματικότητα δηλαδή δεν υπάρχει καθόλου, αφού ο εκδότης που δίνει την εντολή για πληρωμή δεν έχει θέσει ιδιοχείρως την υπογραφή του.

Προκειμένου η υπογραφή του εκδότη να είναι ισχυρή, θα πρέπει:

- Να είναι ιδιόχειρη και να τοποθετείται στο τέλος του κειμένου της επιταγής (για το λόγο αυτό αναφέρεται και ως υπογραφή), ώστε να αποκλείεται η περίπτωση προσθήκης άλλων στοιχείων από άλλους εμπλεκόμενους στην επιταγή. Το μηχανικό μέσο γενικά αποκλείεται

διότι προκαλεί την ακυρότητα του αξιόγραφου, και μόνο κατόπιν ειδικής άδειας είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί (π.χ. στις συντάξεις του Δημοσίου).

- Να περιλαμβάνει ονοματεπώνυμο, προκειμένου για φυσικά πρόσωπα, και την επωνυμία, προκειμένου για νομικά πρόσωπα.

Οι σημαντικότερες ομοιότητες και διαφορές της επιταγής με τη συναλλαγματική ως προς τα τυπικά τους στοιχεία

α. Ομοιότητες

Για να θεωρηθούν επιταγή και συναλλαγματική έγκυρα αξιόγραφα απαιτείται:

Η πανηγυρική αναφορά του είδους τους στο κείμενο του τίτλου.

Η απλή και καθαρή εντολή πληρωμής ορισμένου πόσου

Το ονοματεπώνυμο του πληρωτή.,

Ο τόπος πληρωμής.

Ο τόπος και χρόνος έκδοσης.

Η υπογραφή του εκδότη.

β. Διαφορές

- Στη συναλλαγματική ο πληρωτής έχει την κύρια και βασική ευθύνη εφόσον προηγουμένως την έχει αποδεχθεί, γεγονός που δεν συμβαίνει στην επιταγή, όπου ο πληρωτής δεν απαιτείται να αποδεχθεί την πληρωμή, ούτε άλλωστε έχει και την ευθύνη για τη πληρωμή της.
- Στην επιταγή δεν απαιτείται καθορισμός δικαιούχου και είναι δυνατόν να εκδοθεί στον κομιστή. Αυτό δεν επιτρέπεται στη συναλλαγματική που είναι ονομαστικό αξιόγραφο και η αναγραφή ρήτρας "εις τον κομιστή" καθιστά άκυρο το αξιόγραφο.
- Στη συναλλαγματική εκτός από ημερομηνία έκδοσης, αναφέρεται και η ημερομηνία λήξης, γεγονός που δεν ισχύει για την επιταγή διότι, ακόμη και αν μεταχρονολογήθηκε κατά την έκδοση, θεωρείται ότι

πληρώνεται με την εμφάνιση της. Η διαφορά αυτή οφείλεται επίσης στο γεγονός ότι η συναλλαγματική είναι στην πραγματικότητα μέσο πίστης και όχι μέσο πληρωμής, όπως η επιταγή. Πολλές φορές ακούμε βέβαια να λέγεται ότι ‘η επιταγή λήγει’. Η έκφραση αυτή δεν είναι δόκιμη, συνηθίζεται όμως επειδή στην πράξη η επιταγή έχει υποκαταστήσει σε μεγάλο βαθμό τη συναλλαγματική και ως μέσο πίστης.

- Στην επιταγή, αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τόποι πληρωμής, λαμβάνεται υπόψη ένας από αυτούς, αυτός που είναι σε εμφανές σημείο ή έχει σημειωθεί πρώτος, ενώ κάτι τέτοιο επιφέρει την ακυρότητα της συναλλαγματικής.⁵

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙΤΑΓΗΣ – ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΥΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	ΤΥΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ	ΕΠΙΤΑΓΗ
	Πανηγυρική αναφορά	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Απλή και καθαρή εντολή πληρωμής	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Ονοματεπώνυμο πληρωτή	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Τόπος πληρωμής	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Τόπος και χρόνος έκδοσης	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	Υπογραφή εκδότη	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ	Ευθύνη πληρωτή	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	Καθορισμός δικαιούχου	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	Ημερομηνία λήξης	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	Περισσότεροι του ενός τόποι πληρωμής	ΝΑΙ	ΟΧΙ

⁵.ΛΞΙΟΓΡΑΦΑ

Η ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

2.9 Η επιταγή ευκολίας μπορεί να επιφέρει καταστάσεις δυσκολίας

Η έλλειψη ρευστότητας αποτελεί μια παθογένεια των συναλλακτικών σχέσεων με αλυσιδωτές αντιδράσεις. Αν δεν πληρώνεσαι, δυσκολεύεσαι να πληρώσεις και εύκολα από δανειστής μπορεί να βρεθείς οφειλέτης. Άλλωστε, ακόμα και η επίκαιρη οικονομική αδυναμία ενός καλόπιστου επιχειρηματία μπορεί να του στοιχίσει απρόσμενα τον επαγγελματικό του στιγματισμό, με την «είσοδο» του στα αρχεία του Τειρεσία.

Και επειδή «πενία τέχνας κατεργάζεται», μια από τις «τέχνες» της εναλλακτικής σκηνης των σύγχρονων συναλλαγών για την αντιμετώπιση της έλλειψης ρευστότητας, είναι η λεγόμενη επιταγή «ευκολίας». Ως τέτοια νοείται η επιταγή που εκδίδεται αποκλειστικά με σκοπό την χρηματική διευκόλυνση του λήπτη της, κατ' απόκλιση της ουσιώδους αποστολής της ως αξιόγραφου.

Η επιταγή ευκολίας δηλαδή δεν αποσκοπεί στην αναπλήρωση πληρωμής, αφού δεν υφίσταται έννομη σχέση μεταξύ του εκδότη και του λήπτη της, που να δικαιολογεί την έκδοσή της. Η σκοπιμότητα που εξυπηρετεί είναι η εξασφάλιση ρευστότητας για τον λήπτη της, η οποία επιτυγχάνεται με την κατάθεσή της επιταγής στην Τράπεζα και την άμεση ανάληψη του ποσού της (με αφαίρεση της προμήθειας που θα παρακρατηθεί), υπό τον όρο της επιστροφής αυτού στον εκδότη πριν την αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης της, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται η αντικατάστασή της.

Ως εκ τούτου, η επιταγή ευκολίας εκδίδεται χωρίς αντίκρισμα, υπό την συμφωνία ότι ο λήπτης της δεν θα γίνει ποτέ κομιστής, δηλαδή ότι δεν θα την εμφανίσει ποτέ προς πληρωμή, ούτε και θα την μεταβιβάσει σε τρίτο με οπισθογράφηση. Τα προβλήματα βέβαια προκύπτουν, όταν ο λήπτης της επιταγής παραβεί την σχετική συμφωνία και πράξει τουναντίον, «σφραγίζοντας» ή μεταβιβάζοντας τον τίτλο. Πώς μπορεί να αμυνθεί σε αυτές τις περιπτώσεις ο εκδότης της επιταγής, όταν εναχθεί σε αστική δίκη (και) για

αδικοπραξία, δεδομένου ότι η ποινική του ευθύνη για έκδοση ακάλυπτης επιταγής είναι αναπόδραστη;

Στην πρώτη περίπτωση, ο εκδότης - εναγόμενος θα βασίσει την άμυνά του στον ισχυρισμό ότι ο κομιστής έλαβε την επιταγή εν γνώσει της ιδιότητάς της ως «ευκολίας» και της ελλείψεως οικονομικού αντικρίσματος της, και θα αποκρούσει την αγωγή υποστηρίζοντας, ότι με αυτήν επιδιώκεται καταχρηστικά η ικανοποίηση μη οφειλόμενης απαίτησης, αφού το ποσό της επιταγής συμφωνήθηκε αχρεωστήτως και κατά συνέπεια ο ενάγων - λήπτης της δεν υπέστη ποτέ ισόποση ζημία από τη μη πληρωμή της.

Επιπλέον σε περίπτωση που ο τελευταίος ισχυριστεί ότι υπέστη ζημία από την μη πληρωμή της επιταγής, ο εκδότης μπορεί να επικαλεστεί, ότι ο λήπτης συντέλεσε στην επέλευση της προκείμενης ζημίας από δικό του πταίσμα, αφού από την ανωτέρω συμπεριφορά του προκύπτει ότι γνώριζε και είχε αποδεχθεί τον κίνδυνο των επιζήμιων συνεπειών από την έκδοση της ακάλυπτης επιταγής. Συνεπώς η αξίωσή του για καταβολή αποζημίωσης αντίκειται στην αρχή της καλής πίστης.

Ωστόσο ο εναγόμενος εκδότης θα πρέπει να αποδείξει ο ίδιος την ουσιαστική βασιμότητα των ισχυρισμών αυτών, δεδομένου ότι δικονομικά αποτελούν ενστάσεις που καταλύουν το επικαλούμενο δικαίωμα του ενάγοντος. Η περιέλευση του βάρους της απόδειξης στη σφαίρα του εναγομένου, συνιστά παράλληλα επαρκή λόγο για την αποτροπή της πιθανότητας προσχηματικής προβολής των εν λόγω ισχυρισμών από κακόπιστους εκδότες ακάλυπτων επιταγών, που θα επικαλεστούν την ιδιότητα της επιταγής ως «ευκολίας» με αποκλειστικό σκοπό να καταστήσουν ανίσχυρο τον τίτλο του δανειστή τους.

Τα πράγματα όμως καθίστανται ιδιαίτερος επαχθή για τον εκδότη της επιταγής ευκολίας, όταν ο λήπτης της την μεταβιβάσει σε τρίτο πρόσωπο δια οπισθογραφίσεως. Στην περίπτωση αυτή, ο εκδότης δεν μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωσή του να καταβάλλει το ποσό της επιταγής, αφού το έννομο συμφέρον του καλόπιστου τρίτου υπερισχύει.

Ενόψει των σοβαρών αυτών κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από την έκδοση μιας επιταγής ευκολίας, ο εκδότης της θα πρέπει να μεριμνήσει δεόντως για την εξασφάλισή του, με την αποτύπωση της συμφωνίας του με τον λήπτη σε έγγραφο, που θα πιστοποιεί την πραγματική αιτία έκδοσης της επιταγής, καθώς και τον όρο της μη κυκλοφορίας της, ώστε να μπορεί να αποδείξει επαρκώς τους ισχυρισμούς του, σε περίπτωση που βρεθεί εναγόμενος, και ακολούθως να διεκδικήσει βάσιμα τα δικαιώματά του.

Ο εκδότης επιταγής ευκολίας ενδέχεται λοιπόν να βρεθεί προ σοβαρών απροόπτων, που απορρέουν από την ίδια τη φύση της συμφωνίας του με τον αντισυμβαλλόμενο του. Συνεπώς, πριν περιβληθεί μιας τέτοιας ιδιότητας, θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του, ότι η έκδοση επιταγής ευκολίας πιθανόν να επιφέρει γι' αυτόν καταστάσεις δυσκολίας.⁶

2.10 Η Επιταγή Σήμερα

Η λύση ή το πρόβλημα;

Είναι λύση γιατί

- εκδίδοντας σήμερα επιταγές, μπορούμε να εκμεταλλευτούμε άμεσα μια επαγγελματική ευκαιρία και να προσχωρήσουμε σε αυτή, χρηματοδοτώντας την ουσιαστικά μετά από κάποιους μήνες.
- μπορούμε να διαχειριστούμε τη ρευστότητα της επιχείρησής μας κατά τον τρόπο που επιθυμούμε
- μπορούμε να τακτοποιούμε άμεσα τρέχουσες οικονομικές μας υποχρεώσεις χωρίς χρονοβόρες αναλήψεις και επικίνδυνες μεταφορές χρημάτων.
- αναγκαζόμαστε να είμαστε συνεπείς στις υποχρεώσεις μας ακόμη και αν ο χαρακτήρας μας ή οι ανάγκες μας θα μας επέτρεπαν μια σχετική χαλαρότητα.
- λαμβάνοντας επιταγές σήμερα,

⁶.www.capital.gr

- μπορούμε με την οπισθογράφηση τους να υποκαταστήσουμε την ενδεχόμενη έλλειψη ρευστότητας της επιχείρησής μας.
- μπορούμε να τις “ρευστοποιήσουμε και να τις προεισπράξουμε” σήμερα στα πλαίσια κάποιας σχετικής συνεργασίας με Τράπεζα, που ήδη έχουμε ή που μπορούμε να αποκτήσουμε.
- μπορούμε να οχυρώσουμε την είσπραξη της μελλοντικής μας απαίτησης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εφόσον η άμεσα “μετρητοίς” συναλλαγή δεν είναι εφικτή.
- Είναι πρόβλημα γιατί
- εκδίδοντας σήμερα μια επιταγή,
- κινδυνεύουμε να αναλάβουμε οικονομικές υποχρεώσεις πολύ περισσότερες ενδεχομένως από αυτές που μπορούμε πραγματικά να διαχειριστούμε ή να εκτιμήσουμε. Είναι ψυχολογικό το θέμα!
- κινδυνεύουμε να βρεθούμε ακάλυπτοι και εμείς και αυτή μετά από κάποιους μήνες, αν οι προβλέψεις μας για κάποιο λόγο ανατραπούν.
- κινδυνεύουμε να βρεθούμε πρωτοσέλιδο στον Τειρεσία με όλα τα συνεπακόλουθα!
- κινδυνεύουμε, ανάλογα με τις λοιπές συνθήκες βέβαια, να χαρακτηριστούμε αφερέγγυοι στην αγορά.
- κινδυνεύουμε να βρεθούμε άμεσα αντιμέτωποι με την ταχεία διαδικασία της εκδόσεως διαταγής πληρωμής εις βάρος μας και χωρίς βέβαια πολλά περιθώρια νομικής διαχείρισης του ζητήματος.
- δεν μπορούμε εύκολα και αζήμια να ανακαλέσουμε την επιταγή και να εμποδίσουμε την πληρωμή της σε περίπτωση που κάπου παρακάτω αντιληφθούμε ότι “εξαπατηθήκαμε” ή εκτιμήσαμε λάθος τα δεδομένα.
- λαμβάνοντας επιταγές σήμερα,
- κινδυνεύουμε να μας επιστραφεί “ απλήρωτη” και μάλιστα σε κάποια επιχειρηματική στιγμή που εμείς υπολογίζουμε ή συνοπολογίζουμε την είσπραξη αυτή.

- κινδυνεύουμε να βρεθούμε αντιμέτωποι με μια ραγδαία επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του αντισυμβαλλόμενου μας, στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη στιγμή που πήραμε την μεταχρονολογημένη επιταγή στα χέρια μας μέχρι την ημερομηνία πληρωμής της.
- κινδυνεύουμε να εμπλακούμε σε δαπανηρές και σχετικά χρονοβόρες, μέχρι το τελικό τους στάδιο, δικαστικές διαδικασίες είσπραξης των απαιτήσεων μας και σε κάποιες περιπτώσεις με αμφίβολο το αποτέλεσμα.⁷

2.11 Επιταγής το ανάγνωσμα

Οι πρακτικές συνέπειες που είχαν δυο αποφάσεις της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, η υπ' αριθμόν 30/2003 και 18/2004. Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας έκρινε ένα σημαντικότατο νομικό θέμα, το οποίο δημιουργεί ποικίλα πρακτικά προβλήματα στις συναλλαγές κυρίως κατά την μεταβίβαση μεταχρονολογημένων, όπως λέγονται, επιταγών.

Με τις ως άνω αποφάσεις έγινε δεκτό ότι ο εκδότης ακάλυπτης επιταγής υποχρεούται σε αποζημίωση μόνον του νομίμου κομιστή της κατά το χρόνο της εμφάνισης και όχι του εξ αναγωγής υποχρέου προς πληρωμή που έγινε κομιστής μετά την εξόφλησή της. Ο κομιστής εξ αναγωγής δικαιούται αποζημίωση αν η αξίωση του δικαιούχου από την αδικοπραξία του εκχωρήθηκε. Η υπ' αριθμόν 18/2004 Ολ. Α.Π. επέκτεινε την ως άνω σκέψη και απεφάνθη ότι ο οπισθογραφήσας την επιταγή λόγω ενεχύρου στερείται επίσης του δικαιώματος αποζημίωσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να εκτεθεί το σκεπτικό των δυο παραπάνω αποφάσεων προκειμένου να γίνει αντιληπτό το κριθέν ζήτημα. Έτσι, η υπ' αριθμόν 30/2003 αναφέρει: «Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 79 του ν. 5960/1933, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 ν.δ. 1325/1972 και ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, 914 επ., 297, 298 Α.Κ. προκύπτει ότι εκείνος που

⁷.www.businesswoman.gr

εκδίδει επιταγή σε διαταγή εν γνώσει ότι δεν έχει διαθέσιμα κεφάλαια στην πληρώτρια τράπεζα είτε κατά το χρόνο εκδόσεως είτε κατά το χρόνο της πληρωμής, ζημιώνει παρανόμως τον κομιστή από τη μη πληρωμή της επιταγής κατά την εμφάνιση της, δηλαδή παρά την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 η οποία, χαρακτηρίζοντας την πράξη αυτή του εκδότη της επιταγής ποινικό αδίκημα, εισάγει απαγορευτικό κανόνα δικαίου. Επομένως ο τελευταίος υποχρεούται σε αποζημίωση του κομιστή, αφού η διάταξη έχει θεοπισθεί για να προστατεύσει όχι μόνο το δημόσιο συμφέρον, αλλά και το συμφέρον του δικαιούχου της επιταγής, το οποίο συνίσταται στη μη διάψευση της εμπιστοσύνης εκείνου στην επιταγή ως όργανο πληρωμής κατά το χρόνο της εμφανίσεως της προς πληρωμή. Η αξίωση αυτή προς αποζημίωση (ισόποση με την αξία της επιταγής) εκ του άρθρου 914 ΑΚ συρρέει με την αξίωση από την επιταγή εκ του άρθρου 40 του ν. 5960/1933 και απόκειται στον δικαιούχο να ασκήσει αυτήν που προκρίνει. Στοιχεία της αγωγής προς αποζημίωση είναι η ύπαρξη ζημίας του δικαιούχου, η οποία προκαλείται υπαίτια με την έκδοση επιταγής χωρίς να υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια κατά το χρόνο της εκδόσεως ή της πληρωμής και ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημίας του κομιστή και της παράνομης ως άνω συμπεριφοράς του εκδότη. Δικαιούχος της αποζημιώσεως, ως αμέσως ζημιωθείς, είναι ο νόμιμος κομιστής της επιταγής κατά το χρόνο της εμφανίσεως αυτής και βεβαιώσεως της μη πληρωμής - που είναι και ο χρόνος τελέσεως του αδικήματος - αφού αυτός είναι εκείνος που ζημιώνεται από την έκδοση της ακάλυπτης επιταγής.

Αντανεκλαστικές συνέπειες στην περιουσία τρίτου από την αδικοπραξία, εξαιτίας της εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής, δεν καθιστούν αυτόν δικαιούχο αποζημιώσεως, αφού αυτός ζημιώνεται εμμέσως. Τούτο συνάγεται αφ' ενός από τη διάταξη του άρθρου 914 ΑΚ το οποίο παρέχει δικαίωμα αποζημιώσεως (μόνον) εις τον «άλλον» που ζημιώθηκε παράνομα και υπαίτια και αφετέρου από τις εξαιρέσεις που καθιερώνονται περιοριστικώς με τα άρθρα 928 και 929 ΑΚ. Συνεπώς δεν είναι δικαιούχος εκ της άνω αδικοπραξίας ο εξ αναγωγής υπόχρεος προς πληρωμή, που έγινε

κομιστής της επιταγής κατόπιν εξοφλήσεως της, διότι ναι μεν η εκ της εξοφλήσεως περιουσιακή βλάβη του αιτιοκρατικά ανάγεται στην έλλειψη κεφαλαίων καλύψεως της επιταγής, όμως δεν είναι απότοκος, κατ' αιτιώδη συνάφεια, της από το προαναφερόμενο άρθρο 79 αδικοπραξίας, αλλά της ευθύνης του εξ αναγωγής που προβλέπεται ειδικώς στο νόμο. Έτσι ο μετά την πραγμάτωση του αδικήματος κομιστής εξ αναγωγής δεν είναι δικαιούχος αποζημιώσεως κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις, εκτός αν η αξίωση του δικαιούχου από την αδικοπραξία μεταβιβάστηκε στον κομιστή εξ αναγωγής με εκχώρηση. Παρανόμως ζημιωθείς από την άνω πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 914 ΑΚ, είναι μόνον ο κομιστής της επιταγής, ως προς τον οποίο και μόνον η έκδοση της ακάλυπτης επιταγής προκαλεί προσβολή εννόμως προστατευομένου συμφέροντος.»

Η υπ' αριθμόν 18/2004 Ολ. Α.Π. αναφέρει: «.. Αντιθέτως δεν είναι δικαιούχος αποζημιώσεως από την αδικοπραξία ο εξ αναγωγής υπόχρεος προς πληρωμή της επιταγής, ο οποίος έγινε μετέπειτα κομιστής αυτής κατόπιν εξοφλήσεως της, διότι η εκ της εξοφλήσεως βλάβη του δεν είναι απότοκος, κατά πρόσφορη αιτιώδη συνάφεια, της προαναφερομένης αδικοπραξίας, αλλά της από το νόμο ειδικώς προβλεπομένης εξ αναγωγής ευθύνης του (και ΑΠ Ολ 30/2003). Εξ άλλου το τελευταίο, δηλονότι η ανυπαρξία δικαιώματος αποζημιώσεως του εξοφλούντος τον ματαιώς εμφανίσαντα την επιταγή κομιστή αυτής προηγουμένου υπογραφέα, ισχύει και όταν ο τελευταίος αυτός είχε οπισθογραφήσει την επιταγή και παραδώσει αυτήν στον κομιστή λόγω ενεχύρου. Και τούτο διότι ο ενεχυρούχος που εμφανίζει την επιταγή προς πληρωμή δεν ενεργεί ως αντιπρόσωπος του ενεχυράσαντος, αλλά ασκεί ίδιο δικαίωμα εκ του τίτλου, αφού κατά το άρθρο (255 ΑΚ) έχει δικαίωμα να εισπράξει μόνος την επιταγή και αν ακόμη δεν έληξε το ασφαλιζόμενο χρέος».

Οι ανωτέρω αποφάσεις της Ολομελείας του Αρείου Πάγου είναι δογματικά ορθές και πλήρως συμπλέουσες με την ασφάλεια του δικαίου των συναλλαγών, διότι οριοθετείται στενότερα η έννοια του νόμιμου κομιστή και κατ' επέκταση του δικαιούχου της αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας.

Η αξίωση από την αδικοπραξία κατά το αρ. 914 Α.Κ. στην περίπτωση της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής πηγάζει από την διάταξη του αρ. 79 του ν. 5960/1933. Με την εν λόγω διάταξη ο νομοθέτης θεσπίζει ειδική ποινική διάταξη με την οποία τιμωρείται ο εκδότης ακάλυπτης επιταγής, η εν λόγω διάταξη προστατεύει την εμπορική πίστη λαμβανομένης υπόψη και της λειτουργίας της επιταγής ως μέσω πληρωμής.

Η αδικοπρακτική αξίωση του νόμιμου κομιστή της επιταγής λειτουργεί παράλληλα προς την ενοχική, που πηγάζει ευθέως από το αξιόγραφο. Επομένως ο κομιστής της ακάλυπτης επιταγής προς επιδίωξη της απαιτήσεως του, δύναται να ασκήσει τόσο την αγωγή εξ αδικοπραξίας όσο και αυτήν από το αξιόγραφο.

Στην περίπτωση, κατά την οποία ο εμφανίσας ασκήσει το αναγωγικό του δικαίωμα εναντίον οπισθογράφου και ο τελευταίος καταβάλει το αντίτιμο της επιταγής έχει ευθεία αναγωγική αξίωση κατά του εκδότη και δεν του μεταβιβάζεται αυτοδικαίως και η αξίωση του τελευταίου κομιστή περί αδικοπραξίας. Σε αυτήν την περίπτωση ο τελευταίος κομιστής διατηρεί το δικαίωμα του εκ της αδικοπραξίας διότι είναι αυτοτελές δικαίωμα, το οποίο πηγάζει από το κοινό δίκαιο και όχι από το δίκαιο των αξιογράφων και δεν είναι υποχρεωμένος να το μεταβιβάσει προς τον πληρώσαντα οπισθογράφο. Αυτό γίνεται κατ' επιλογήν του με ξεχωριστή δικαιοπραξία του κοινού δικαίου όπως η εκχώρηση.

Σύμφωνα με την ανωτέρω διαπίστωση αν ο πληρώσας οπισθογράφος αποκτούσε αυτοδικαίως δικαίωμα αγωγής αδικοπραξίας θα ήταν δυνατόν, έστω και σε υποθετική βάση, ο εκδότης να βρεθεί αντιμέτωπος με πλείονες αδικοπρακτικές αγωγές διότι ο τελευταίος κομιστής διατηρεί τα δικαιώματα του αρ. 914, αν δεν το εκχωρήσει.

Σε αυτήν την περίπτωση θα δημιουργούταν ανασφάλεια δικαίου προς τον εκδότη της επιταγής. Για το λόγο αυτό ο εφαρμοστής του δικαίου θα πρέπει να εφαρμόζει τον κανόνα δικαίου κατά τρόπον ώστε να μην δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου. Μια αντίθετη παραδοχή θα εξυπηρετούσε μόνο σκοπιμότητες.

Στο σημείο αυτό αφού αναλύθηκε το σκεπτικό των ανωτέρω αποφάσεων πρέπει να παρατεθούν τα πρακτικά προβλήματα που δημιουργούν οι ανωτέρω αποφάσεις στην κυκλοφορία της επιταγής και κυρίως όταν μεταβιβάζεται προς Τράπεζες. Η επιταγή ως αξιόγραφο μπορεί να μεταβιβαστεί ελεύθερα από τον κομιστή της με οπισθογράφηση και να λειτουργήσει ως μέσω πληρωμής ισόποσης χρηματικής απαιτήσεως προς τον δανειστή, επίσης μπορεί να λειτουργήσει ως εγγύηση χρηματικής απαιτήσεως με την οπισθογράφηση της λόγω ενεχύρου. Ο νόμος προέκρινε την οικονομική λειτουργία της επιταγής ως μέσο πληρωμής, ενώ αντιθέτως στην συναλλαγματική την λειτουργία της ως μέσου πίστης. Η διαπίστωση αυτή είναι απόρροια κυρίως δυο διατάξεων των αρ. 28 και 29 του ν. 5960/1933 τα οποία ορίζουν, ότι η επιταγή είναι πληρωτέα εν όψει και κάθε αντίθετη μνεία θεωρείται μη γεγραμμένη και ότι επιταγή εκδοθείσα και πληρωτέα εν τη αυτή χώρα εμφανίζεται προς πληρωμήν εντός προθεσμίας οκτώ ημερών.

Η δυνατότητα μεταχρονολόγησης της επιταγής, δηλαδή η αναγραφή μεταγενέστερης ημερομηνίας εκδόσεως από την πραγματική, άφησε τα περιθώρια να λειτουργήσει στην ουσία ως μέσω πίστης.

Η επιταγή παρέχει μεγαλύτερη εξασφάλιση της απαιτήσεως του κομιστή της από ό,τι η συναλλαγματική, διότι αφ' ενός είναι πληρωτέα ενόψει και αφ' ετέρου τιμωρείται ποινικά η έκδοση ακάλυπτης επιταγής και κατ' επέκταση δίδεται δυνατότητα στον κομιστή της να αξιώσει αποζημίωση από αδικοπραξία από την έκδοση ακάλυπτης επιταγής.

Για τους ανωτέρω λόγους και με δεδομένο την περιτολή της εφαρμογής της προσωποκράτησης για εμπορικά χρέη, επικράτησε στις συναλλαγές η λειτουργία της επιταγής κυρίως ως μέσο πίστης και προτιμάται από την συναλλαγματική, διότι, όπως είπαμε, παρέχει μεγαλύτερη εξασφάλιση στον κομιστή της.

Υπό την ανωτέρω μορφή η επιταγή μεταβιβαζόταν από τον κομιστή της σε κάποιον δανειστή του προς εξόφληση οφειλής του ή οπισθογραφούταν αξία ενεχύρου προς εξασφάλιση απαιτήσεως.

Οι τράπεζες ως πιστωτικά ιδρύματα εκμεταλλεζόμενες την ως άνω πρακτική, κατά την χρηματοδότηση των πελατών τους μέσω ανοικτών επαγγελματικών δανείων, προς εξασφάλιση της απαίτησής τους λαμβάνουν από τους πελάτες τους δια οπισθογραφήσεως επιταγές άλλοτε ως αξία σε ενέχυρο και άλλοτε εις διαταγή τους. Σε περίπτωση όπου διαπιστώνεται ότι στον λογαριασμό του εκδότη της επιταγής δεν υπάρχει υπόλοιπο και σφραγιστεί, η τράπεζα με αναγωγή στρέφεται εναντίον του πελάτη της.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο πελάτης της τράπεζας καταβάλλει το αντίτιμο της επιταγής και λαμβάνει εκ νέου το αξιόγραφο και για την ικανοποίηση της απαιτήσεως του στρέφεται αναγωγικά κατά του εκδότη της.

Συμπερασματικά όταν η επιταγή μεταβιβαστεί σε τράπεζα ο πληρώσας κομιστής στερείται του δικαιώματος της αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας εκτός αν το σχετικό δικαίωμα του εκχωρηθεί από την τράπεζα.

Η λύση στο ανωτέρω ζήτημα της Ολομέλειας του Ακυρωτικού μας Δικαστηρίου δόθηκε με αφορμή αστικής φύσεως υπόθεση αλλά κατά την γνώμη μου διαφορετική λύση δεν θα μπορούσε να δοθεί αναφορικά με το ποινικό δίκαιο διότι άμεσα παθών από την πράξη του εκδότη της ακάλυπτης επιταγής είναι μόνο ο εμφανίσας κομιστής κατά τον χρόνο που διαπιστώθηκε η μη πληρωμή της επιταγής.

Εν κατακλείδι αναφέρουμε ότι με την ως άνω πρακτική και την δοθείσα λύση στο ανωτέρω ζήτημα, πρακτικά δημιουργείται εντονότατο πρόβλημα στις συναλλαγές, διότι ένα μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων χρηματοδοτείται από τις τράπεζες με τον ανωτέρω τρόπο. Όταν διαπιστώνεται ότι η επιταγή δεν μπορεί να πληρωθεί καταβάλουν το αντίτιμο της στην κομιστρια τράπεζα, προκειμένου να μην εκδοθεί εις βάρος τους διαταγή πληρωμής και με τον τρόπο αυτό χάνουν ένα βασικό μέσο πίεσης κατά του εκδότη, όπως είναι η υποβολή έγκλησης εναντίον του.

Ο δεύτερος λόγος υποβάθμισης της συναλλαγματικής ήταν η εμφάνιση των πιστωτικών καρτών. Το «πλαστικό χρήμα» παρέχει άμεσα μετρητά και ως εκ τούτου εκλείπουν οι φόβοι μη πληρωμής των οφειλών.⁸

⁸.www.inter-pages.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ

3.1 Πιστωτική κάρτα

Μορφή του λεγόμενου "πλαστικού χρήματος", σύγχρονου και διαδεδομένου τρόπου συναλλαγών, που παρέχει τη δυνατότητα αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς άμεση εκταμίευση μετρητών για πληρωμή της αξίας τους. Οι πιστωτικές κάρτες εκδίδονται κυρίως από πιστωτικά ιδρύματα (π.χ. τράπεζες) και μεταξύ άλλων η χρήση τους παρέχει και τα ακόλουθα πλεονεκτήματα: α) ευκολία στις συναλλαγές σε όσες περιπτώσεις ο κάτοχος της κάρτας δεν έχει ή δεν θέλει να έχει μαζί του μετρητά · β) ασφάλεια στις συναλλαγές, γιατί ο κάτοχος της κάρτας δεν χρειάζεται να έχει μαζί του μετρητά διακινδυνεύοντας έτσι να τα χάσει · γ) εξασφάλιση περιόδου χάριτος αρκετών ημερών (π.χ. 25 ή 40 ημέρες) χωρίς τόκο από την ημερομηνία έκδοσης του λογαριασμού έως την ημερομηνία πληρωμής · δ) (λειτουργώντας ως κάρτες ηλεκτρονικών συναλλαγών) παροχή της δυνατότητας στους κατόχους τους να διενεργούν τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ΑΤΜ), όπως αναλήψεις, καταθέσεις, μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό κ.ά. Τα τελευταία χρόνια η ευρεία διάδοση των πιστωτικών καρτών και ο τραπεζικός ανταγωνισμός έχουν οδηγήσει σε μια συνεχή επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διευρύνοντας έτσι την κλασική λειτουργία της κάρτας ως μέσου πληρωμών. Έτσι, προστέθηκαν ασφαλιστικές καλύψεις (ταξιδιωτική ασφάλιση, ιατρική και νομική βοήθεια), καταρτίστηκαν ειδικά προγράμματα συνεργασίας τραπεζών με επιχειρήσεις, ώστε να παρέχονται εκπτώσεις για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, και τελευταία άρχισαν να εφαρμόζονται προγράμματα σύνδεσης πιστωτικών καρτών με οργανισμούς, σωματεία, λέσχες, φιλανθρωπικές ή οικολογικές οργανώσεις κ.ά. Η προσπάθεια αυτή εμπλουτισμού των πιστωτικών καρτών με στοιχεία που δεν σχετίζονται άμεσα

με την κύρια λειτουργία τους αποσκοπεί κυρίως στη διεύρυνση της πελατείας του τραπεζικού φορέα, στην εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του πελάτη και στην προβολή του συνεργαζόμενου φορέα (π.χ. ποδοσφαιρικό ή φιλανθρωπικό σωματείο).

3.2 Τι είναι οι πιστωτικές κάρτες;

Είναι σύγχρονος και διαδεδομένος τρόπος συναλλαγών, μορφή του λεγόμενου "πλαστικού χρήματος". Εκδίδονται από πιστωτικούς οργανισμούς με ευρύτατη αποδοχή και αναγνώριση και εξασφαλίζουν στους κατόχους τους τη δυνατότητα αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να απαιτείται άμεση καταβολή της αξίας τους. Η πιστωτική κάρτα έχει τη μορφή μιας πλαστικής κάρτας η οποία φέρει στη μια πλευρά της με ανάγλυφα στοιχεία τον αριθμό μητρώου και το ονοματεπώνυμο του κατόχου της, τη λήξη ισχύος της, καθώς και το πιστωτικό κατάστημα το οποίο τη χορήγησε. Στην άλλη πλευρά συνήθως υπάρχει η μαγνητική ταινία, θέση για την υπογραφή του κατόχου της και ο λογότυπος του οργανισμού που την εξέδωσε.

3.3 Οι δυνατότητες που παρέχει στον κάτοχό της

Η πιστωτική κάρτα παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα να πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών χωρίς άμεση καταβολή της αξίας τους, εντός βέβαια των πιστωτικών ορίων της, από επιχειρήσεις που είναι συμβεβλημένες με τον τραπεζικό οργανισμό που την εξέδωσε. Η δυνατότητα αυτή για ορισμένες κάρτες επεκτείνεται και στο εξωτερικό, ενώ άλλες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για απεριόριστο όριο αγορών, με μόνη προϋπόθεση τη μηνιαία εξόφληση του λογαριασμού. Επίσης, με την πιστωτική κάρτα παρέχεται η δυνατότητα ανάληψης μετρητών 24 ώρες το 24ωρο, ανάλογα βέβαια με το ύψος του πιστωτικού ορίου. Το μηνιαίο όριο ανάληψης μετρητών κλιμακώνεται ανάλογα με το πιστωτικό όριο που έχει ο

κάτοχος της κάρτας, π.χ. για πιστωτικό όριο 500.000 δρχ. το μηνιαίο όριο ανάληψης μετρητών ανέρχεται σε 200.000 δρχ. Ακόμη, η πιστωτική κάρτα ως κάρτα ηλεκτρονικών συναλλαγών παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα να διενεργεί τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ΑΤΜ) επί συνδεδεμένων τραπεζικών λογαριασμών, προσωπικών του ή κοινών, τους οποίους δήλωσε στην αίτησή του ότι επιθυμεί να κινεί. Δηλαδή μέσω των μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης, τις οποίες διαθέτουν σε ευρύ συνήθως δίκτυο οι τράπεζες, ο κάτοχος της πιστωτικής κάρτας μπορεί να πραγματοποιεί αναλήψεις, καταθέσεις, μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό, εξόφληση της δόσης ή ακόμη να έχει ενημέρωση για το υπόλοιπο των λογαριασμών του ή της πιστωτικής του κάρτας. Πέρα από αυτές τις κύριες δυνατότητες, παρέχεται και σειρά υπηρεσιών όπως είναι τα πλήρη πακέτα ασφαλιστικών καλύψεων (π.χ. ταξιδιωτική ασφάλιση, ασφάλιση τροχαίου δυστυχήματος κ.ά.), η δυνατότητα λήψης επιπρόσθετου συναλλάγματος για ταξίδια στο εξωτερικό, ευνοϊκά τουριστικά πακέτα με εκπτώσεις στις τιμές των ξενοδοχείων, σε ενοικιάσεις αυτοκινήτων κ.ά. Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις οι κάτοχοι πιστωτικών καρτών ενημερώνονται, μέσω ειδικών περιοδικών που τους αποστέλλονται, για προσφορές καταστημάτων κατά τις οποίες η εξόφληση των άμεσων αγορών που πραγματοποιούνται γίνεται ύστερα από την παρέλευση αρκετών μηνών (προγράμματα μεταχρονολογημένων χρεώσεων) ή με πολλές άτοκες μηνιαίες δόσεις (προγράμματα άτοκων δόσεων).

3.4 Η διαδικασία έκδοσης πιστωτικής κάρτας

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σχετική αίτηση και μετά την έγκριση ανοίγει ένα λογαριασμό στην εκδούσα τράπεζα για την αυτόματη εξόφληση του λογαριασμού της κάρτας. Η αίτηση συνοδεύεται από φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας, καθώς και φωτοτυπία του τελευταίου εκκαθαριστικού της εφορίας ή της τρέχουσας μισθοδοσίας. Προκειμένου να εγκρίνει την αίτηση η τράπεζα συνεκτιμά ένα σύνολο από κριτήρια, όπως το

ύψος και η πηγή του εισοδήματος, η σταθερή επαγγελματική κατάσταση, η τυχόν προηγούμενη πελατειακή σχέση με την τράπεζα. Η κάθε πιστωτική κάρτα έχει ορισμένα όρια πίστωσης, υπάρχουν όμως και ορισμένες, οι οποίες χαρακτηρίζονται συνήθως ως "χρυσές", που έχουν ιδιαίτερα υψηλά πιστωτικά όρια και συνοδεύονται από ακόμη μεγαλύτερες παροχές, πιο ισχυρά ασφαλιστικά πακέτα και πολλά ιδιαίτερα προνόμια.

3.5 Πλεονεκτήματα της πιστωτικής κάρτας σε σχέση με τις συναλλαγές με μετρητά

Τα κύρια πλεονεκτήματα είναι:

α) ευκολία στις συναλλαγές σε περίπτωση που ο κάτοχός της δεν έχει ή δεν θέλει να έχει μαζί του μετρητά ·

β) ασφάλεια στις συναλλαγές, γιατί ο κάτοχος της κάρτας δεν απαιτείται να έχει μαζί του μετρητά διακινδυνεύοντας να τα χάσει ·

γ) εξασφάλιση περιόδου χάριτος αρκετών ημερών (π.χ. 25 ή 40 ημέρες) χωρίς τόκο, από την ημερομηνία έκδοσης του λογαριασμού έως την ημερομηνία πληρωμής.

3.6 Κατηγορίες πιστωτικών καρτών που υπάρχουν

Σε γενικές γραμμές οι πιστωτικές κάρτες μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες: στην πρώτη ανήκουν όσες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο εσωτερικό της χώρας, στη δεύτερη οι κάρτες που η ισχύ τους επεκτείνεται και στο εξωτερικό, ενώ στην τρίτη κατηγορία ανήκουν οι κάρτες που χαρακτηρίζονται ως "χρυσές", "prestige" κ.ά. και οι οποίες παρέχουν υψηλά πιστωτικά όρια και συνοδεύονται συνήθως από προνόμια και παροχές όπως ισχυρά ασφαλιστικά πακέτα, νομική προστασία κ.ά.

3.7 Ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης;

Ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης ή P.I.N. (Personal Identification Number) είναι ο απόρρητος κωδικός αριθμός που ισοδυναμεί με την υπογραφή του κατόχου της κάρτας και ο οποίος είναι απαραίτητος σε συνδυασμό με την κάρτα για την πραγματοποίηση συναλλαγών. Ο αριθμός αυτός είναι και πρέπει να παραμένει αυστηρά προσωπικός. Ο κάτοχος της κάρτας πρέπει να τον φυλάσσει με πολύ μεγάλη προσοχή (το καλύτερο είναι να τον απομνημονεύσει), να μην τον αναγράφει στην κάρτα του ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο και να καταστρέφει τα έντυπα στα οποία αυτός αναγράφεται.

3.8 Το κόστος μιας πιστωτικής κάρτας

Οι εκδότες πιστωτικών καρτών χρεώνουν τους κατόχους των καρτών για τις υπηρεσίες που τους παρέχουν με μια ετήσια συνδρομή, που κυμαίνεται ανάλογα με το είδος της κάρτας και τον εκδότη. Εκτός από τη δαπάνη αυτή υπάρχει και το ετήσιο συμβατικό επιτόκιο, με το οποίο δανειοδοτείται ο κάτοχος της κάρτας, καθώς και ο Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (ΕΦΤΕ), που επιβαρύνει τους τόκους. Εκτός από τις επιβαρύνσεις αυτές, ο κάτοχος βαρύνεται συνήθως και με τα έξοδα αποστολής του μηνιαίου λογαριασμού ή και με άλλα διαχειριστικά έξοδα. Για να είναι σε θέση ο καταναλωτής να συγκρίνει τη συνολική Ετήσια Πραγματική Επιβάρυνση (ΕΠΕ) από κάρτα σε κάρτα, το Υπουργείο Εμπορίου έχει υποχρεώσει τους οργανισμούς έκδοσης πιστωτικών καρτών να αναγράφουν στη σύμβαση που υπογράφει ο πελάτης, εκτός από τους όρους χορήγησης της κάρτας, και την ετήσια πραγματική επιβάρυνση βάσει ενός υποθετικού παραδείγματος

3.9 Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής της πιστωτικής κάρτας τι πρέπει να κάνει ο κάτοχός της;

Πρέπει να ειδοποιήσει αμέσως την εκδούσα τράπεζα ή οργανισμό και να υποβάλει σχετική έγγραφη δήλωση, η οποία συνοδεύεται συνήθως από υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599. Η γνωστοποίηση της απώλειας της κάρτας πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατό, διότι μέχρι την ημέρα που θα λάβει γνώση η τράπεζα ο κάτοχος εξακολουθεί να είναι υπεύθυνος για τις αποδείξεις πώλησης και τις άλλες τυχόν συναλλαγές που διενεργούνται μέσω της κάρτας του.

3.10 Τι ισχύει σχετικά με τις πιστωτικές κάρτες όσον αφορά τη φορολογία εισοδήματος;

Τα τελευταία χρόνια έχει καθιερωθεί ως πρόσθετο φορολογικό τεκμήριο η χρήση πιστωτικών καρτών. Το τεκμήριο αυτό συγκρίνεται με τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και αν τα υπερβαίνει, φορολογείται αυτό. Οι οργανισμοί έκδοσης πιστωτικών καρτών χορηγούν στους πελάτες τους στο τέλος κάθε χρόνου βεβαίωση στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό που κατέβαλε ο πελάτης τους. Οι βεβαιώσεις αυτές αθροίζονται και αν το σύνολό τους είναι μεγαλύτερο τόσο από το δηλούμενο στην Εφορία εισόδημα όσο και από το ποσό που προκύπτει από τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, τότε αυτό θεωρείται ότι είναι το φορολογητέο εισόδημα του οικονομικού έτους, εκτός και αν αποδειχτεί ανάλωση κεφαλαίου που αποκτήθηκε τα προηγούμενα έτη. Οι φορολογούμενοι, λοιπόν, θα πρέπει να προσέχουν ώστε οι αγορές που πραγματοποιούν με πιστωτικές κάρτες να μην είναι μεγαλύτερες από το εισόδημα που δηλώνεται στις φορολογικές αρχές.

3.11 Τι πρέπει να προσέχει ο καταναλωτής σχετικά με τις πιστωτικές κάρτες;

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να έχει υπόψη του ο καταναλωτής είναι ότι η πιστωτική κάρτα απαιτεί συνετή χρήση. Ένα από τα μεγάλα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα σε χώρες όπου υπάρχει μεγάλη διάδοση των πιστωτικών καρτών, όπως είναι οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Γαλλία κ.ά., είναι η λεγόμενη "υπερχρέωση των νοικοκυριών". Υπάρχουν δηλαδή νοικοκυριά που χρωστούν μία ή και παραπάνω φορές το ετήσιο εισόδημά τους λόγω υπέρμετρων αγορών μέσω πιστωτικών καρτών. Σύμφωνα με υποδείξεις της Διεύθυνσης Καταναλωτών του Υπουργείου Εμπορίου, οι καταναλωτές που κάνουν χρήση πιστωτικών καρτών πρέπει να φροντίζουν:

- Να διαβάζουν προσεκτικά τους όρους χρήσης των πιστωτικών καρτών.
- Να έχουν τις κάρτες μαζί τους, αλλά όχι μέσα σε πορτοφόλι ή τσάντα που κινδυνεύουν να κλαπούν ή να ξεχαστούν.
- Να έχουν γραμμένους σε ασφαλές μέρος τους αριθμούς και τους προσωπικούς κωδικούς (PIN) των καρτών.
- Να αποφεύγουν να υπογράφουν κενά (άγραφα) δελτία χρέωσης.
- Πριν από την υπογραφή ενός δελτίου χρέωσης, να διαγράφουν τα τετραγωνίδια που βρίσκονται πάνω από το συνολικό ποσό.
- Να κρατούνται προσεκτικά οι μηνιαίοι λογαριασμοί των πιστωτικών καρτών.
- Να ειδοποιούν αμέσως την τράπεζα που εξέδωσε την κάρτα σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής της, καθώς και σε περίπτωση αλλαγής της διεύθυνσης κατοικίας τους.
- Να μη δανείζουν την πιστωτική τους κάρτα.
- Να μη δίνουν τον αριθμό της κάρτας από το τηλέφωνο.

3.12 Τι καινοτομίες δρομολογούνται στον τομέα των πιστωτικών καρτών;

Το λεγόμενο "πλαστικό χρήμα" εκτιμάται από τους ειδικούς ότι θα αποτελέσει τομέα ιδιαίτερης ανάπτυξης κατά τη μετάβαση στον 21ο αιώνα και αναμένεται ότι ένα σημαντικό μερίδιο του τραπεζικού μάρκετινγκ θα αφορά τη διάδοση και τη γενίκευση της χρήσης των πιστωτικών καρτών και γενικότερα μορφών του πλαστικού χρήματος. Ήδη όλο και περισσότερα μεγάλα καταστήματα στο εξωτερικό εκδίδουν πιστωτικές κάρτες, προσπαθώντας με τον τρόπο αυτόν να διατηρήσουν έναν σημαντικό αριθμό πελατών. Πρόσφατη καινοτομία είναι η έκδοση πιστωτικών καρτών που είναι συνδεδεμένες με αθλητικά σωματεία (π.χ. Παναθηναϊκός FC-Visa), πολιτιστικούς οργανισμούς (π.χ. Artion Visa σε συνεργασία με τον Οργανισμό Μεγάλου Μουσικής Αθηνών) κ.ά. Στόχος της είναι η διεύρυνση της πελατείας του τραπεζικού φορέα, η προβολή του συνεργαζόμενου φορέα και η εξυπηρέτηση του πελάτη (π.χ. εκπώσεις, εξασφάλιση εισιτηρίων, θέσεων σε εκδηλώσεις του φορέα κ.ά.). Σημαντική αύξηση παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια και οι χρεωστικές τραπεζικές κάρτες, με τις οποίες μπορεί κανείς να πραγματοποιεί αγορές με απευθείας χρέωση του λογαριασμού του χωρίς κανένα όριο ή επιβάρυνση με τόκους. Τέλος, τα επόμενα χρόνια εκτιμάται ότι θα κυκλοφορήσουν και στην Ελλάδα οι λεγόμενες "έξυπνες κάρτες" (smart cards), που θα αποτελέσουν έναν σημαντικό νέο τρόπο συναλλαγών λειτουργώντας ως ηλεκτρονικά πορτοφόλια.⁹

Η ηλεκτρονική βιομηχανία πληρωμών έχει δει τη γρήγορη αλλαγή στους τελευταίους 24 μήνες από τη σκοπιά του μίγματος πληρωμής (μειωμένοι έλεγχοι και μετρητά, με την αυξανόμενη χρέωση και σχεδόν τις επίπεδες πιστωτικές αγορές) στην πρόοδο των νέων παραγόντων μορφής όπως οι έξυπνες κάρτες EMV στην Ασία, την Ευρώπη και τα μέρη της Νότιας Αμερικής, στις νέες ανέπαφες τεχνολογίες όπως PayPass (MasterCard), το

⁹.www.neo.gr

κύμα (θεώρηση), ExpressPay (Amex) και QuicPay (jcb). Η καταναλωτική βάση των accountholders έχει αποκριθεί γρήγορα στο νέο παράγοντα εντύπου RFID λόγω της απλότητας, της ταχύτητας, και της ευκολίας της. Οι λιανοπωλητές έχουν αποκριθεί επίσης καλά εξετάζοντας την αύξηση στις πωλήσεις, γρηγορότερες συναλλαγές και σε πολλές περιπτώσεις, υψηλότερος ξοδεύτε εναντίον του αντίτιμου μετρητών του. Παρέχει επίσης στη λιγότερη φθορά λόγω χρήσης στο υλικό λιγότερα κινούμενα μέρη στα περαιτέρω μέρη συντήρησης και αντικατάστασης μείωσης.

Με τη γρήγορες υιοθέτηση και την κίνηση για να βάλουν τις κάρτες έξω στην αγορά, διάφοροι μεγάλοι εκδότες πιστωτικών καρτών έχουν αναγγείλει τα προγράμματα συμπεριλαμβανομένου του αυλακώματος, Citi, MBNA. Οι μεγαλύτερες λιανικές αλυσίδες έχουν πάρει επίσης πίσω να υποστηρίξουν τα προγράμματα που περιλαμβάνουν επίσης 7-ένδεκα, McDonalds, τη φωτογραφική μηχανή Meijer, Ritz, και το βασιλοπρεπή κινηματογράφο για να ονομάσουν ακριβώς μερικών. Η πιο πρόσφατη ανακοίνωση είναι το μακροχρόνιο αγνοημένο πρόγραμμα χρεώσεων από KeyBank, το πρώτο ανέπαφο πρόγραμμα αναγγελθέν. Citibank ακολουθούμενο αμέσως μετά. Και τα δύο είναι MasterCard.

Από την προοπτική ενός εκδότη, μπορούν να εισαγάγουν τις ανέπαφες πληρωμές μέσω είτε των προγραμμάτων πίστωσης είτε χρεώσεων. Αν και τα περισσότερα είναι πιστωτικά προγράμματα όπως αναφέρονται ανωτέρω. Εντούτοις, η φύση του προγράμματος είναι για τις χαμηλής αξίας πληρωμές κάτω από \$25. Αυτά είναι τα προγράμματα χρεώσεων αγοράς στόχων εξυπηρετούν συνήθως. Οι μεγαλύτερες χαμένες ευκαιρίες είναι στα προγράμματα χρεώσεων. Μια από τις μεγαλύτερες αναξιοποίητες αγορές βάζει στα πλαίσια των μεγάλων και εθνικών προγραμμάτων χρεώσεων για δύο αρχικούς λόγους. Αρχικά, η φύση των ανέπαφων προγραμμάτων είναι να μετατοπιστούν τα μετρητά στο χαμηλής αξίας επίπεδο πληρωμής. Η χρέωση είναι τα λογικότερα και προσανατολισμένα προς τον καταναλωτή προγράμματα για να εξεταστεί αυτή η απαίτηση.

Αφετέρου, οι εκδότες χρεωστικών καρτών είναι συνήθως απόντες από τα προηγούμενα προγράμματα τεχνολογίας καρτών όπως EMV. Τα προγράμματα EMV και έξυπνων καρτών/οι πιλότοι έχουν αξιολογηθεί συνήθως από τους εκδότες πιστωτικών καρτών. Αυτοί οι εκδότες πιστωτικών καρτών έχουν μάθει τα προγράμματα τα μαθήματα του τσιπ και των νέων τεχνολογιών και είναι σε ισχυρή θέση να κεφαλαιοποιήσουν στα ανέπαφα προγράμματα μέσω των ομάδων τεχνολογίας από παρελθόντος έξυπνων καρτών. Δεδομένου ότι μπορούν να στερηθούν και τους εσωτερικούς πόρους και το προϊόν (ανέπαφο χαρακτηριστικό γνώρισμα) για τις χαμηλής αξίας πληρωμές, θα χάσουν πιθανώς τα σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα από την ύπαρξη μετακινούμενοι πρώτος-αγοράς. Οι εκδότες χρεωστικών καρτών θα έχουν το επίπεδο πείρας για να αξιολογήσουν και να χτίσουν τις απαιτήσεις ή τα προγράμματα που απαιτούνται για να επεκτείνουν τα ανέπαφα προγράμματα καρτών;

Εξετάστε τα εξής: - McDonalds θα δεχτεί τώρα PayPass στα καταστήματά τους και άλλοι μικροί λιανοπωλητές αξίας (κάτω από 25\$) αναβαθμίζουν επιθετικά προς τους τα συστήματα για να δεχτούν τις συναλλαγές PayPass. - Ο πιλότος για PayPass διευθύνθηκε από MBNA στο στάδιο του Σιάτλ Seahawks (στις πιστωτικές κάρτες). Αύγουστος παιχνίδι ποδοσφαίρου νύχτας Δευτέρας 22 προ-εποχής είχε και τα 400 τερματικά μέσα στο στάδιο Seahawks που χρησιμοποιεί PayPass. - Το στάδιο ερυθρόδερμων FedEx της Ουάσιγκτον θα δέχεται PayPass. - Η φύση βρύση-v-πηγαίνει είναι να μην ληφθεί η κάρτα από το πορτοφόλι, ακριβώς ?tap; το πορτοφόλι. Αυτό σημαίνει ότι ο καταναλωτής πιθανώς μόνο θα έχει ΜΙΑ ανέπαφη κάρτα στο πορτοφόλι τους ως αρχική κάρτα της επιλογής που καθιστά το πρώτο πλεονέκτημα αγοράς κρίσιμο. - Βρύση-v-πηγαίνετε είναι χαρακτηριστικά για τις χαμηλής αξίας πληρωμές κάτω από \$25. Αυτό συμπίπτει με τις αγορές χρεώσεων επίσης και την κατεύθυνση που οι ενώσεις κινούνται στην αλλαγή των κανόνων chargeback και διαφωνίας - δεδομένου ότι μια πιο μακροπρόθεσμη στρατηγική, RFID επιτρέπει τους εκδότες στο συνεργάτη με τους μη παραδοσιακούς φορείς για τις υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας

συμπεριλαμβανομένου βασικού FOBS, στάδια, επικόλληση ετικέτας, πανεπιστημιούπολη, διέλευση, κ.λπ.... Ως τμήμα αυτής της γενικής κατεύθυνσης, οι ενώσεις καρτών επιδιώκουν τις συνεργασίες με τις τράπεζες και μεγάλοι δήμοι για να προσφέρει με έδρα τις κοινότητα υπηρεσίες (χώρος στάθμευσης, μεταφορά κ.λπ..) που αντιπροσωπεύει μια αύξηση ξοδεύει για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. - MasterCard έχει αναγγείλει μια εφαρμογή επικόλλησης ετικέτας διέλευσης υπό ανάπτυξη για να ενσωματωθούν ή να μετατοπιστούν τα χωριστά εισιτήρια διέλευσης με μια βασισμένη στην ένωση κάρτα. - Η Ασία καθώς επίσης και άλλες αγορές προγράμματα αλλάζουν γρήγορα την κατεύθυνση ή επαναξιολογούν τα παραδοσιακά επαφών EMV έξυπνων καρτών στο ανέπαφο πρωτόκολλο EMV δύναμης είτε σε πλήρως ανέπαφη κάρτα είτε επαφή συνδυασμού/ ανέπαφη κάρτα. - Κοντά στον τομέα οι επικοινωνίες επιτρέπουν mobilcom στους χειριστές και τους προμηθευτές συσκευών για να γίνουν ένα αναπόσπαστο τμήμα του ?wallet; σταθεροποίηση από τις συγκλίνουσες συσκευές πληρωμής με ένα μικροτηλέφωνο.

Είναι βεβαίως ένας χρόνος που γεμίζουν με πολλές αλλαγές, παρακαλώ μείνετε ταχυδρομημένος.

Περίπου ο συντάκτης:

Ο Jeremy Drzal έχει πάνω από δεκαπέντε έτη εμπειρίας στη στρατηγική αγοράς, την ανάπτυξη προϊόντων/τη διαχείριση, τις πωλήσεις και την επιχειρησιακή ανάπτυξη στην τεχνολογία, τις πληρωμές και τη διοικητική περιοχή κινδύνου. Μπορείτε να διαβάσετε ότι περισσότεροι για τη βιομηχανία πληρωμών www.allpaynews.com στην επίσκεψη www.keypoint24x7.com ερευνούν πώς μπορεί να βοηθήσει με το πρόγραμμά σας¹⁰

¹⁰.www.messaggianmo.com

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

AB Visa

MasterCard

Gold MasterCard

Platinum MasterCard

Αγαπώ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ MasterCard

Visa

Visa Electron

Smart Card

Visa Παρουσίαση EuroCard

ALPHA BANK

Χρυσή Alpha Bank

Alpha Bank Visa

Alpha Bank Mastercard

American Express Πιστωτική

Κάρτα BLUE από την American Express

Πράσινη Κάρτα American Express

Χρυσή Κάρτα American Express

Κάρτες American Express Υγειονομικού Κλάδου (Πράσινη και Χρυσή)

Ηλεκτρονικών αγορών - Μετρητών

Alpha Bank Electron Visa

Κάρτες συνεργασίας και επιχειρήσεων

Eurobank

EuroLine.

EuroLine Style. Για γυναίκες

EUROBANK Visa
EUROBANK Visa Gold
WWF EUROBANK Visa
Student EUROBANK Visa
EUROBANK MasterCard
Gold EUROBANK MasterCard
PLATINUM EUROBANK MasterCard
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Visa
EXPERT Visa
ΣΥΚΑΡΗΣ Visa
DAMA Visa. Για γυναίκες
MUST MasterCard
ALLIANZ Visa
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΙΣΤΗ MasterCard
IPCA Visa
The Art of Living!
MILITARY CLUB Visa
COSMOTE Visa
ΕΛΠΑ Visa
SMART MasterCard
SIDER Visa
ELECTRONET Family
LONGCHAMP Card
LE CLUB DANOS

ATEbank

Πιστωτική Κάρτα ATE Κάρτα - VISA
Πιστωτική Κάρτα «ELECTRON» VISA
Πιστωτική Κάρτα «SILVERSTAR» VISA
Πιστωτική Κάρτα «GOLDSTAR» VISA
Πιστωτική Κάρτα «SILVERMAST» MASTERCARD

Πιστωτική Κάρτα «GOLDMAST» MASTERCARD
Φοιτητική Πιστωτική Κάρτα «ELECTRON»
Πιστωτική Κάρτα «ABG TELEPASSPORT» VISA SILVER
Πιστωτική Κάρτα «ABG TELEPASSPORT» VISA GOLD

Emporiki Bank

Εμποροκάρτα
Emporiki Bank Visa
Emporiki Bank Visa Gold
Emporiki Bank Visa Electron
Emporiki Bank Visa Business
Emporiki Bank MasterCard
ANT1 VISA

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πειραιώς Visa Classic
Πειραιώς Visa Gold
Πειραιώς University
Visawinlife Visa
Πειραιώς Visa Electron
Πειραιώς Mastercard
Champions Card Master
CardMiles & More Master
Card Miles & More Master
Card GoldPanathinaikos FC Visa Classic
Panathinaikos FC Visa Gold

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ

Πιστωτική T.T. VISA
Πιστωτική Philatelic VISA
Μεταφορά υπολοίπου

GENIKI Bank

GENIKI VISA Electron Νέων

GENIKI VISA / GENIKI VISA Electron

GENIKI VISA Gold

GENIKI MasterCard

CASH 365 Maestro

ΕΓΝΑΤΙΑ

VIACARD VISA

Classic

Gold

Electron

CO-BRANDED

- TOP CAR VISA
- NISSAN COSMOS VISA
- PEUGEOT VISA
- PAZAROPOULOS VISA
- INTERNATIONAL LIFE VISA
- ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ VISA
- ΠΑΠΙΣΤΑΣ VISA
- TEOROCHE VISA

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Attica Card Visa

Attica Card Electron Visa

Technocard Visa

Attica gift CARD VISA

ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Popular Card Visa

Popular Card Visa Electron

Popular Card Visa Gold

Popular Card Visa Business

ASPIS BANK

Πρόγραμμα Μεταφοράς Υπολοίπου Πιστωτικών Καρτών

Aspis College Visa! Η κάρτα για τις σπουδές!

Aspis Bank Electron Visa, η ευέλικτη πιστωτική κάρτα

Aspis Bank Visa, η ευέλικτη πιστωτική κάρτα

Aspis Equestrian Visa μια για πάντα πολυνίκης σε κάθε συναλλαγή σας

Aspis Bank - Debit Visa

HSBC

Visa Classic

Visa Gold

Home & Away

NOVABANK

Visa Classic

Visa Gold

MasterCard Standard

MasterCard Gold

Platinum MasterCard

ΣΑΚΑ Visa

Business Visa

Visa University

PROBANK

PROBANK VISA ELECTRON

PROBANK VISA SILVERP

ROBANK VISA GOLD

PROBANK VISA PLATINUM

PROBANK VISA BUSINESS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

HELLENIC BANK VISA

- Χρυσή (Privileged Card)
- Κλασσική (HELLENICARD)

Omega Bank

Co-branded Cards

- MasterCard
- VISA¹¹

¹¹.www.kathimerini.gr

Συμπεράσματα

Στόχος της παραπάνω εργασίας ήταν η αναφορά της συναλλαγματικής ως αξιόγραφο, στα δικαιώματα αλλά και στις υποχρεώσεις των προσώπων που σχετίζονται με αυτή, αναπτύσσοντας έτσι το ρόλο της στις καθημερινές διαπροσωπικές συναλλαγές αλλά και μέσα από το τραπεζικό σύστημα.

Προσπαθώντας να συγκριθεί με άλλους πιο καινούργιους τρόπους πίστωσης είδαμε πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα καταλήγοντας έτσι, σε κάποια συμπεράσματα και πιο συγκεκριμένα στους δύο πιο σημαντικούς λόγους υποβάθμισης της. Την επιταγή και την πιστωτική κάρτα.

Βλέποντας τις διαφορές και τις ομοιότητες πρώτα με την επιταγή καταλήξαμε ονομάζοντας την επιταγή χρήμα. Ένα αξιόγραφο που με την παρουσία του αντικαθιστά τα μετρητά. Τονίζοντας ως πιο σημαντικό πλεονέκτημα την αξιοπιστία στον κάτοχο της επιταγής, εφόσον μεσολαβεί η φερεγγυότητα του τραπεζικού συστήματος απ τη στιγμή που εκδίδονται μέσω αυτού χρίζοντας έτσι την επιταγή ικανή να προτιμηθεί και να αφήσει σε δεύτερη μοίρα τη συναλλαγματική. Βλέποντας τη δεύτερη ως μέσο πίστης κατά κύριο λόγο και όχι πληρωμής.

Τέλος, αναφέροντας την πιστωτική κάρτα ως το δεύτερο σημαντικό λόγο για την υποβάθμιση της συναλλαγματικής προσπαθήσαμε να τονίσουμε με τον επιβλέπον καθηγητή μου την ευκολία, την ασφάλεια αλλά και την περίοδο χάριτος καταβολής των χρημάτων μεταξύ αγοράς και πληρωμής. Τονίζοντας έτσι τη διευκόλυνση του καταναλωτή καταλήγοντας ότι και αυτός ο τρόπος πληρωμής μπορεί να κάνει τη συναλλαγματική να απέχει από τις συναλλαγές.

Το «πλαστικό χρήμα» όπως αλλιώς αναφέρεται η πιστωτική κάρτα προσφέρει άμεσα μετρητά σε εμπόρους και επιχειρήσεις εξασφαλίζοντας σιγουριά ανάμεσα στις συναλλαγές και ασφάλεια.

Βιβλιογραφία

1. www.greeklaws.gr
2. ΑΛΙΚΗ ΠΑΜΠΟΥΚΗ - ΚΙΑΝΤΟΤ, «ΔΙΚΑΙΟ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ»
3. www.capital.gr
4. ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ
Η ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
7. www.inter-pages.gr
8. www.neo.gr
9. www.messaggianmo.com
10. www.kathimerini.gr